

A9-0325/2023

31.10.2023

JELENTÉS

az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról
(2023/2044(INI))

Regionális Fejlesztési Bizottság

Előadó: Cristina Maestre Martín De Almagro

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	29
LEVÉL A FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	31
VÉLEMÉNY A MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	35
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	44
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	45

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról (2023/2044(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak „A tehetségpotenciál kiaknázása Európában” című, 2023. január 17-i közleményére (COM(2023)0032),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/(2)EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére,
- tekintettel a Régiók Európai Bizottságának „A képzett munkaerő elszívásának kezelése: Helyi és regionális dimenzió” című, 2018-ban közzétett tanulmányára,
- tekintettel az „Brain Drain in the EU: Local and Regional Public Policies and Good Practices” [Agyelszívás az EU-ban: helyi és regionális közpolitikák és bevált gyakorlatok] című, 2020. február 27-i tanulmányra, amelyet a *Transylvanian Review of Administrative Sciences*² folyóiratban tettek közzé,
- tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalására³,
- tekintettel az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0625),
- tekintettel a Régiók Európai Bizottságának a „Demográfiai változások: javaslatok az uniós régiókra gyakorolt kedvezőtlen hatások mérésére és kezelésére” című, 2020. október 14-i véleményére⁴,
- tekintettel az Erasmus+ elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/817 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁵,

¹ [HL L 347., 2013.12.20., 320. o.](#)

² Boc, E.: Brain Drain in the EU: Local and Regional Public Policies and Good Practices, *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 59. sz., 2020, 23–29. o.

³ [HL C 316., 2021.8.6., 2. o.](#)

⁴ [HL C 440., 2020.12.18., 33. o.](#)

⁵ HL L 189., 2021.5.28., 1 o.

- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁶,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1059 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁷,
- tekintettel az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁸,
- tekintettel az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁹,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹⁰ (közös rendelkezésekről szóló rendelet),
- tekintettel a Bizottság „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i közleményére (COM(2021)0345),
- tekintettel a Bizottság „Kohézió Európában 2050-ig – Nyolcadik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról” című, 2022. február 9-i jelentésére¹¹,
- tekintettel a készségek európai évéről szóló, 2023. május 10-i (EU) 2021/936 európai parlamenti és tanácsi határozatra¹²,
- tekintettel a Régiók Európai Bizottságának „A vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálata – előrejelzési keret az ellenállóképes vidéki közösségek érdekében” című, 2022-ben közzétett tanulmányára,

⁶ [HL L 231., 2021.6.30., 60. o.](#)

⁷ HL L 231., 2021.6.30., 94. o.

⁸ HL L 231., 2021.6.30., 21. o.

⁹ HL L 231., 2021.6.30., 1. o.

¹⁰ [HL L 231., 2021.6.30., 159. o.](#)

¹¹ Európai Bizottság: Kohézió Európában 2050-ig – Nyolcadik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2022. február 9.

¹² HL L 125., 2023.5.11., 1. o.

- tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 2022. június 22-i, „A közberuházások lehető legjobb kihasználása a regionális egyenlőtlenségek, megatrendek és jövőbeli sokkhatások kezelése érdekében” című jelentésére¹³,
- tekintettel a Bizottság „Új európai innovációs menetrend” című, 2022. július 5-i közleményére (COM(2022)0332),
- tekintettel a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról az Unióban: a 8. kohéziós jelentésről szóló, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására¹⁴,
- tekintettel az Európai Parlament „Az EU legkülső régióival fenntartott erősebb partnerség felé” című, 2021. szeptember 14-i állásfoglalására¹⁵,
- tekintettel az Európai Parlament 2023. június 13-i állásfoglalására a Bizottság legkülső régiókról szóló új közleményének értékeléséről¹⁶,
- tekintettel az EU határrégióiról: az európai integráció élő laboratóriumairól szóló, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására¹⁷,
- tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, az Unióban folytatott minőségi szakmai gyakorlatokról szóló, 2023. június 14-i állásfoglalására¹⁸,
- tekintettel a Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága által 2022. szeptember 30-án közzétett, „Kérdések órája: az elnéptelenedés elleni küzdelem a kohéziós politikai eszközökkel” című rövid áttekintő tájékoztatóra¹⁹,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2022. december 1-jén közzétett, „Az EU jogszerű migrációra vonatkozó intézkedéscsomagja: A képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzásával kapcsolatos, jogokon alapuló megközelítés” című tanulmányra²⁰,
- tekintettel az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot célzó mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítésről szóló, 2022. június 16-i tanácsi ajánlásra²¹,
- tekintettel az egyéni tanulási számlákról szóló, 2022. június 16-i tanácsi ajánlásra²²,

¹³ OECD, „Making the best public investment to address regional inequalities, megatrends and future shocks” [A közberuházások maximális kihasználása a regionális egyenlőtlenségek, a megatrendek és a jövőbeli sokkhatások kezelése érdekében], *OECD Regional Development Papers*, 29. sz., OECD Publishing, Párizs, 2022.

¹⁴ [HL C 125., 2023.4.5., 100. o.](#)

¹⁵ HL C 117., 2022.3.11., 18. o.

¹⁶ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0228.

¹⁷ [HL C 125., 2023.4.5., 114. o.](#)

¹⁸ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0239.

¹⁹ Rövid áttekintés – „Kérdések órája: az elnéptelenedés elleni küzdelem a kohéziós politikai eszközökkel”, Európai Parlament, Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága, Képviselői Kutatószolgálat, 2022. szeptember 30.

²⁰ Tanulmány – „Az EU jogszerű migrációra vonatkozó intézkedéscsomagja: A képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzásával kapcsolatos, jogokon alapuló megközelítés”, Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, C. Tematikus Főosztály – Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály, 2022. december 1.

²¹ HL C 243., 2022.6.27., 10. o.

- tekintettel az Európai Szakképzésfejlesztési Központ és az az egész életen át tartó tanulás platformja által „Implementing a holistic approach to lifelong learning: Community Lifelong Learning Centres as a gateway to multidisciplinary support teams” [Az egész életen át tartó tanulás holisztikus megközelítésének megvalósítása: az egész életen át tartó tanulást biztosító közösségi központok mint a multidiszciplináris támogató csoportok kapuja] címmel 2019-ben kiadott tájékoztatóra,
 - tekintettel „A demográfiai változás hatása egy változó környezetben” című, 2023. január 17-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2013)0021),
 - tekintettel az OECD „Job creation and local economic development 2023 – Bridging the Great Green Divide” [Munkahelyteremtés és a helyi gazdaság fejlesztése 2023-ban – A nagy zöld szakadék áthidalása] című, 2023. március 14-i jelentésére²³,
 - tekintettel a Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága által 2023 márciusában közzétett, „The geography of EU discontent and the regional development trap” [Az Unión belüli elégedetlenség földrajza és a regionális fejlődés csapdája] című munkadokumentumra²⁴,
 - tekintettel a Régiók Európai Bizottságának az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról szóló, 2023. március 16-i állásfoglalására²⁵,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2023. június 14-i véleményére a Bizottságnak az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, az uniós régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról szóló közleményéről²⁶,
 - tekintettel az OECD „Rethinking Regional Attractiveness in the New Global Environment” [A regionális vonzerő újragondolása az új globális környezetben] című, 2023. július 5-i jelentésére²⁷,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság levelére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0325/2023),
- A. mivel az EU népessége az elmúlt 50 évben folyamatosan – az 1960. évi 354,5 millióról 2022-re 446,8 millióra, azaz 92,3 millió fővel – nőtt; mivel a népességnövekedés az elmúlt évtizedekben lelassult, a Covid19-világjárvány ideje alatt pedig megállt; mivel a

²² HL C 243., 2022.6.27., 26. o.

²³ OECD, *Job Creation and Local Economic Development 2023: Bridging the Great Green Divide*, OECD Publishing, Párizs, 2023.

²⁴ Munkadokumentum – „The geography of EU discontent and the regional development trap”, Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Luxembourg, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023.

²⁵ [HL C 188., 2023.5.30., 1. o.](#)

²⁶ HL C 293., 2023.8.18., 100. o.

²⁷ OECD, *Rethinking Regional Attractiveness in the New Global Environment*, OECD Regional Development Studies, OECD Publishing, Párizs, 2023.

jelenlegi előrejelzések szerint 2029-ig korlátozott ütemű növekedés várható, amely időpontban a népességnövekedés lassulni kezd²⁸; mivel az EU népessége öregszik, és a születési ráták az 1960-as évek óta csökkennek;

- B. mivel az Eurostat adatai szerint az EU lakosságának 16%-át képviselő 46 uniós régió van jelenleg tehetségfejlesztési csapdában; mivel további 36 régiót fenyeget a tehetségfejlesztési csapda veszélye; mivel a tehetségfejlesztési csapdában lévő régiók a munkaképes korú népesség gyorsuló csökkenésével, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők alacsony és stagnáló számával küzdenek; mivel e régiók többsége kevésbé fejlett;
- C. mivel a legfrissebb statisztikák szerint az EU teljes népessége a 2022. évi 446,8 millióról 2100-ra 419,5 millióra fog csökkenni; mivel a becslések szerint az EU lakosságának átlagéletkora 5,8 évvel fog emelkedni ugyanebben az időszakban; mivel ez az EU munkaképes korú népességének csökkenéséhez fog vezetni, 2050-ig további 35 millió ember elvesztésével és a munkaerőpiacon aktív személyek arányának jelentős csökkenésével²⁹; mivel ez a folyamat új és növekvő területi egyenlőtlenségekhez fog vezetni;
- D. mivel a demográfiai változások régióként jelentős eltérést mutatnak: míg egyes tagállamok az elkövetkező hét évben várhatóan a népesség csökkenésével néznek szembe, addig más tagállamokban ugyanebben az időszakban a népesség növekedése várható; mivel ilyen demográfiai változások a régiók között is előfordulnak, ami általában a tagállamokon belül a vidéki területekről a városokba történő elvándorlásokban mutatkozik meg;
- E. mivel a népességcsökkenés hosszú távon tartós tendencia, amely különösen a vidéki területeket érinti, ahol a lakosság átlagosan idősebb, mint a városokban és az elővárosokban³⁰; mivel a fiatalok átlagosan nagyobb valószínűséggel hagyják el a vidéki térségeket és a kevésbé fejlett régiókat a fizetett szakmai gyakorlatok, a karrierlehetőségek és a minőségi munkahelyek hiánya miatt, ami aktívan hozzájárul a vidéki elvándorlás jelenségéhez; mivel a statisztikák szerint a 27 tagú EU-ban az idősek a fiatalokhoz képest általában nagyobb hajlandóságot mutatna arra, hogy túlnyomórészt vidéki és köztes régiókban éljenek; mivel a becslések szerint 2050-re minden harmadik vidéken élő ember 65 éves vagy annál idősebb lesz³¹;
- F. mivel a vidéki területeken és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174. cikkében³² felsorolt egyéb területeken a népesség csökkenése szorosan összefügg a beruházások, az infrastruktúra, a konnektivitás, a közeli és hozzáférhető alapvető közszolgáltatások, a képzési lehetőségek, a minőségi oktatási, szociális és kulturális létesítmények, valamint a vonzó és magas színvonalú foglalkoztatási lehetőségek

²⁸ SWD(2023)0021.

²⁹ Eurostat, „[Population projections in the EU](#)” [Népesség-előrejelzések az EU-ban], hozzáférés: 2023. október 27.

³⁰ SWD(2023)0021.

³¹ Eurostat, „[Ageing Europe – statistics on population developments](#)” [Idősödő Európa – a népesség alakulására vonatkozó statisztikák], hozzáférés: 2023. október 27.

³² „Az érintett régiók közül kiemelt figyelemmel kell kezelni a vidéki térségeket, az ipari átalakulás által érintett térségeket és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókat, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók”.

hiányával; mivel a vidéki infrastruktúra kiigazítása, a tömegközlekedésbe, az orvosi szolgáltatásokba és az oktatási szolgáltatásokba való beruházás, valamint a vidéki területek digitális infrastruktúrájának fejlesztése fontos szerepet játszik e régiók vonzerejének növelésében; mivel a fiatal munkavállalók kiküldetése jelentős kihívásokat jelent a demográfiára és az uniós polgárok általános életminőségére nézve, többek között az alacsony generációs megújulás, az idősödő közösségek és az általános népességcsökkenés révén; mivel azonban különös hangsúlyt kell fektetni az idősek közösségi életbe való aktív bevonását célzó programokra is;

- G. mivel az EUMSZ 174. cikke kimondja, hogy az EU-nak különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának csökkentésére kell törekednie, kiemelt figyelemmel kezelve bizonyos régiókat, nevezetesen a vidéki térségeket;
- H. mivel a Covid19 járvány a munkaerőpiacra gyakorolt átmeneti hatása ellenére a távmunkalehetőségek széttagoltságát eredményezte, amelyet nem minden munkavállaló tud kihasználni; mivel azonban az ilyen távmunka-lehetőségek nagy lehetőségeket kínálnak arra, hogy a munkahelyeket a városi központokból a kisebb városokba, elővárosokba és városokba helyezték át³³; mivel e tendencia megerősítése érdekében javítani kell a konnektivitást az alacsony lefedettségű területeken, beleértve a vidéki területeket is, és biztosítani kell a „fehér területeken” az internet-hozzáféréshez szükséges infrastruktúrát; mivel a zöld és a digitális átállás kínáló lehetőségek jóvoltából ismét figyelmet kaptak a nem városi területek és új munkalehetőségek jelentek meg;
- I. mivel a Covid19-világjárvány hatása nagyon eltérő volt a népességcsoportok között, mivel az idősek, a hátrányos helyzetű személyek vagy a konnektivitással nem rendelkező régiókban élő személyek még jobban lemaradtak^{34, 35, 36};
- J. mivel az uniós munkaerőpiacon hiány mutatkozik az új társadalmi-gazdasági körülményekhez, valamint a zöld és digitális átálláshoz igazodó készségekkel rendelkező munkavállalókban; mivel annak lehetővé tétele, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező vagy nem rendelkező munkavállalók a legnagyobb népességcsökkenéssel küzdő tagállamokba és régiókba költözzenek és integrálódjanak, az egyik megoldást jelenti az e helyek előtt álló kihívások kezelésére; mivel a migránsok integrációjára és befogadására vonatkozó cselekvési tervek sikere a helyi és regionális hatóságok és a civil társadalmi szervezetek bevonásától függ; mivel az Unióban további javulásra van szükség a képzések és a korábbi tanulmányok elismerése terén;

³³ Lásd a Tanács távmunkáról szóló, 2011. március 7-i következtetéseit.

³⁴ Di Pietro, G. et al., „[The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets](#)” [A Covid19 várható hatása az oktatásra: A meglévő szakirodalom és a legújabb nemzetközi adatkészletek alapján megfogalmazott gondolatok], *JRC Technical Report*, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2020.

³⁵ West, M., „[An ed-tech tragedy? Educational technologies and school closures in the time of COVID-19](#)” [Oktatási-technológiai tragédia? – Oktatási technológiák és iskolabezárások a Covid19 idején], UNESCO, Párizs, 2023.

³⁶ Az Európai Parlament 2023. július 12-i állásfoglalása a Covid19-világjárványról: tanulságok és ajánlások a jövőre vonatkozóan (Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0282).

- K. mivel az Európai Munkaügyi Hatóság munkaerőhiányról és -túlkínálatról szóló jelentése, valamint az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség „Kiberbiztonsági készségek fejlesztése az EU-ban” című jelentése alapján 2021-ben 28 foglalkozást azonosítottak munkaerőhiánnyal küzdőként, többek közt az egészségügyi, a vendéglátóipari, az építőipari és a szolgáltatási ágazatban, miközben informatikai és biztonsági szakemberekből is hiány van, különösen kevés a kiberbiztonsági szakértő, valamint a természettudományi, technológiai, műszaki tudományos és matematikai háttérrel rendelkező munkavállaló;
- L. mivel a tehetségfejlesztési csapdába került vagy annak kockázatával fenyegetett régiókat a munkaképes korú népesség erőteljes csökkenése, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők alacsony és stagnáló aránya, az elvándorló fiatalok jelentős száma, a gazdasági dinamizmus és a gazdasági diverzifikáció hiánya, valamint az alacsony innovációs kapacitás jellemzi; mivel e régiókban az uniós átlaghoz képest jóval nagyobb az ifjúsági munkanélküliség és a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők (NEET-fiatalok) aránya; mivel e régiókban a bérek, a jövedelmek és a gazdasági fejlődés lényegesen alacsonyabbak, mint az EU többi részén; mivel a munkaerőhiány egyes ágazatokban a nem vonzó keresetek és a rossz munkakörülmények következménye; mivel e tekintetben egyértelmű stratégiára van szükség a munkavállalók munkaidő alatti folyamatos képzésére és készségfejlesztésére vonatkozóan;
- M. mivel az agyelszívás szorosan összefügg azzal, hogy javítani kell a munka- és életkörülményeket, a munkalehetőségeket, a béreket, az esélyegyenlőséget, az olyan alapvető szolgáltatások elérhetőségét, mint a közlekedés, a konnektivitás, az egészségügy és az oktatás, beleértve a korai nevelést és gondozást, illetve az egyes ágazatokban és pozíciókban alacsony jövedelemmel rendelkező, társadalmi szakadékkal és egyéb társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségekkel küzdő régiókban élő emberek intézményekbe vetett bizalmát; mivel ezeknek az egyenlőtlenségeknek a csökkentése olyan kötelezettségvállalás, amelyet a szociális jogok európai pillére is megerősített, de amely még messze van a megvalósítástól; mivel a tehetségek iránti keresletnek, a tehetségkínálatnak és a tehetségek megtartásának előmozdítása elválaszthatatlanul összekapcsolódik egymással, és ezt az életminőség szempontjából kell értékelni;
- N. mivel szakismeretükre és a polgárokhoz való közelségükre tekintettel a regionális és helyi hatóságok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy megteremtsék a tehetségek vonzásához szükséges társadalmi-gazdasági feltételeket; mivel ezeknek a közigazgatási szerveknek jobb gazdasági és igazgatási kapacitásra van szükségük; mivel az EU kormányzása összességében javul, de a tagállamok között és azokon belül továbbra is vannak eltérések, ugyanakkor a szubnacionális szintű kormányok továbbra is egyenlőtlen szereppel és képességekkel rendelkeznek; mivel a fent említett hiányosságok és aránytalanságok megfelelő és méltányos felszámolásának biztosítása érdekében támogatni kell e közigazgatási szerveket a határokon átnyúló regionális együttműködés biztosítása terén, egyúttal pedig a regionális érdekelt felek széles körével való érdemi együttműködés tekintetében; mivel nem létezik egyenmegoldás, és a helyi alapú megközelítés a legjobb módja ezen akadályok leküzdésének;
- O. mivel általában azokban a régiókban fejlődik jobban a tudásalapú gazdaság, amelyek jobb technológiai infrastruktúrával, magas színvonalú oktatási rendszerrel, dinamikus

kulturális és művészeti környezettel, valamint a közegészségügyi, szociális és békéltetési szolgáltatások terén korszerű hálózattal rendelkeznek; mivel bebizonyosodott, hogy a participatív irányítási modell, amelyben a szociális partnerekkel, a szervezett civil társadalommal és a közigazgatási intézményekkel folytatott együttműködés révén támogatják a közös irányítást, jobb, az adott terület sajátos helyzetéhez igazodó válaszokat kínál, mivel az azonosított szükségletekre összpontosítva szinergiákat hoz létre; mivel az oktatási infrastruktúrától való fizikai távolság kihívást jelent azon fiatalok és felnőttek számára, akik a munkaerőpiac által igényelt készségeket tehetségfejlesztési csapdában lévő régiókban szeretnék megszerezni, ami tovább mélyíti a képzettségi szintek és a betöltendő álláshelyek közötti szakadékot;

- P. mivel a tehetségek megtartása nem csak arra vonatkozik, hogy megállítsák a magasan képzett személyek kivándorlását az egyik országból a másikba, hanem az EUMSZ 174. cikkében felsorolt, kevésbé fejlett régiókban és területeken továbbra is keresett munkahelyekhez és készségekhez kapcsolódó szakmai háttérrel rendelkező népesség vonzására is; mivel a tehetségek hátrányos helyzetű régiókba való vonzása ösztönözheti új tevékenységek létrehozását, új, fenntartható munkahelyek teremtését és a helyi gazdaság diverzifikálását, ezzel javítva e régiók rezilienciáját; mivel a régiók vonzereje számos tényezőtől függ, például a lakosok jóllététől, a gazdaságtól és a munkaerőpiactól, a természeti környezettől, a konnektivitástól, a lakhatástól, a kulturális tőkétől és az idegenforgalomtól; mivel a helyi hatóságok fontos szerepet játszanak olyan stratégiák és politikák elindításában, amelyek célja vonzó karrierlehetőségek és kedvező gazdasági kilátások kialakítása az agyelszívás mérséklése és a fiatalok számára származásuktól függetlenül egyenlő esélyek biztosítása érdekében;
- Q. mivel az „agyelszívás” fogalommeghatározása szerint a felsőfokú végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező olyan migránsok által tapasztalt jelenség, akik vagy munkanélküliek, vagy olyan munkakörben dolgoznak, amely nem felel meg végzettségüknek vagy szakképesítésüknek; mivel a továbbképzési és átképzési lehetőségek megteremtése alapvető szerepet játszik a munkaerőpiacon kialakult strukturális munkaerőhiány határok közé szorításában; mivel a magasan képzett fiatalok, különösen a nők körében jelentős elvándorlás volt megfigyelhető, akik a személyes és szakmai fejlődésüket támogató környezet reményében hagyják el a vidéki és kevésbé fejlett területeket; mivel a legfrissebb adatok azt mutatják, hogy a magasan képzett személyek 2012 és 2019 között³⁷ a legmobilisebb munkavállalók közé tartoztak, ami azt bizonyítja, hogy a tudásalapú gazdaság az EU-n belüli mobilitás egyik legfontosabb meghatározó tényezője;
- R. mivel a megtartási stratégiáknak nemcsak a magasan képzett munkavállalókat igénylő szakmákra, hanem valamennyi foglalkozásra ki kell terjedniük, hiszen ez elengedhetetlen minden munkavállaló jóllétének biztosításához és valamennyi uniós régiók társadalmi és ipari szerkezetének javításához;
- S. mivel a készségek európai évének azt kellene hirdetnie, hogy a színvonalas munkahelyek megteremtése és a munkahelymegtartási stratégiák alkalmazása az egyik legjobb módja a képzett munkaerő bevonásának, valamint a munkáltatók arra való

³⁷ Európai Bizottság, „[Ranking the Most Mobile Professions](#)” [A legmobilisebb szakmák rangsora], Szabályozott szakmák adatbázisa, hozzáférés: 2023. október 27.

ösztönzésének, hogy befektessenek a munkavállalók készségeibe, különösen a zöld és a digitális ágazatokban;

- T. mivel az Unióban még mindig mély digitális szakadék tapasztalható a földrajzi elhelyezkedés, a nem, az iskolai végzettség, valamint a társadalmi-gazdasági státusz és a jövedelem tekintetében, ami megakadályozza, hogy egyes egyének és vállalkozások kiélvezhessék a digitális átalakulás előnyeit; mivel ez a szakadék súlyosbíthatja egyes régiók elszigeteltségét;
- U. mivel a legkülső régiók az EUMSZ 349. cikkében elismert sajátos jellemzőik, különösen strukturális gazdasági és társadalmi helyzetük miatt különösen ki vannak téve az agyelszívásnak; mivel ezekben a régiókban magasabb a munkanélküliség és alacsonyabb az iskolázottsági ráta, miközben a NEET-fiatalok aránya meghaladja az uniós átlagot³⁸; mivel a legkülső régiókban élő fiatalok gyakran kénytelenek más régiókba költözni, hogy továbbtanuljanak, hozzáférjenek a speciális képzéshez vagy munkát találjanak, ami jelentős hatással van e területek demográfiai helyzetére és fejlődésére;
- V. mivel az agyelszívás és a demográfiai tendenciák negatív hatásainak kezelésére irányuló uniós politikáknak tiszteletben kell tartaniuk a négy szabadságot, különös tekintettel a személyek szabad mozgására, és semmiképpen sem tilthatják meg a tagállamok állampolgárainak, hogy egyik uniós tagállamból a másikba vagy az EU-n kívüli országokba költözzenek;
- W. mivel a vidéki térségekre vonatkozó hosszú távú jövőkép közzétételét követően egyre elterjedtebbé vált a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának koncepciója; mivel a koncepciónak nem csupán az összes uniós közpolitika általános felülvizsgálatát kell magában foglalnia „vidéki szemszögből” annak érdekében, hogy azokat az ilyen környezetekhez igazítsa, hanem magában kell foglalnia a demográfiai szempontok, a nemi szempontú hatások, a munka és a magánélet közötti egyensúlyra gyakorolt hatások, a munkahelyteremtés, valamint a tehetségek gyéren lakott területekre vonzásának lehetőségét is; mivel az uniós jogszabályoknak ki kell terjedniük ezekre a szempontokra a vidéki és ritkán lakott területekre vonatkozó közpolitikák kialakítása előtt elvégzett hatásvizsgálatok révén;
- X. mivel a jelenlegi Európai Regionális Fejlesztési Alap és Kohéziós Alap (ERFA–KA) különös figyelmet fordít a NUTS 3 és a ritkán lakott helyi közigazgatási egységek szintjén jelentkező fejlesztési kihívásokra, különös tekintettel azokra a területekre, amelyek népsűrűsége egy négyzetkilométerre vetítve nem éri el a 12,5 lakost, és ahol a népesség a 2007 és 2017 között éves szinten átlagosan legalább 1%-kal csökkent; mivel az ERFA és a Kohéziós Alap szerint a tagállamok a kohéziós politika keretében helyi szinten konkrét önkéntes cselekvési terveket dolgozhatnak ki az ilyen területekre vonatkozóan, hogy intézkedéseket hozzanak a népességi kihívások leküzdése érdekében; mivel e területek általában a „kevésbé fejlett” régiók kategóriájába tartoznak;

³⁸ [„Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban”](#) című, 2022. május 3-i bizottsági közlemény (COM(2022)0198).

- Y. mivel a közös rendelkezésekről szóló rendelet XXVI. melléklete, amely meghatározza a globális források tagállamonkénti elosztásának módszertanát az ERFA–KA munkahelyteremtést és növekedést célzó beruházásokra vonatkozó politikai célkitűzései, és különösen a „kevésbé fejlettnak” minősített régiók tekintetében, túlmutat a GDP-n és a munkanélküliségi rátán, és most már olyan kritériumokat is tartalmaz, mint az iskolázottsági ráta és a nettó migráció, így az a kizárólag az egy országra jutó jövedelemhez kapcsolódó intézkedésekhez képest plurálisabb valóságot tükröz; mivel a fejlődési csapdába került régiók sajátos kihívásaira tekintettel felül lehetne vizsgálni és javítani lehetne az elosztás módszertanát;
- Z. mivel a korábbi ERFA válság idején történő felhasználása során levont egyik tanulság az, hogy a regionális és helyi hatóságok és az érdekelt felek üdvözölték a programozási időszak hátralevő részében bevezetett nagyobb rugalmasságot, mivel ez biztosította, hogy az érintett régiók megkapják a válságok negatív hatásainak enyhítéséhez szükséges támogatást és forrásokat, lehetővé tette a gyorsabb döntéshozatalt, és előkészítette az utat ahhoz, hogy a jövőbeli kohéziós politika kialakításába nagyobb rugalmasságot lehessen beépíteni;
- AA. mivel „Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása” című bizottsági közlemény létrehozza a tehetségpotenciál-növelési mechanizmust, azzal a céllal, hogy ösztönözze a készségekkel kapcsolatos igényeket és a kínálatot, figyelembe véve az egyes régiók eltérő gazdasági körülményeit; mivel ez a mechanizmus magában foglalja a demográfiai átmenethez intelligensen alkalmazkodó régiókra vonatkozó új stratégiát, és a meglévő eszközök keretében közvetlen pénzügyi támogatást nyújt, megnyitva ezzel az utat a különböző demográfiai helyzetekkel kapcsolatos, eddig számításba nem vett innovatív megoldások előtt;
1. üdvözli a Bizottság „Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása” című közleményét – amely a készségek európai évének első kulcsfontosságú eredménye –, és annak átfogó, a tehetségek annak érdekében történő fejlesztésére, megtartására és vonzására irányuló célkitűzését, hogy minden régió dinamikus helyé váljon; nagyra értékeli a zöld és digitális átállás által érintett polgárok közötti gazdasági, társadalmi, területi és nemi egyenlőtlenségek elkerülésére szolgáló mechanizmusként bemutatott stratégiákat; emlékeztet arra, hogy az új kihívások új hozzájárulásokat igényelnek, és kéri, hogy a kohéziós politikát új költségvetési forrásokkal egészítsék ki az új kihívások kezeléséhez; alapvető fontosságúnak tartja a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálata koncepció megvalósítását, amelynek az uniós politikák kialakításakor ki kell terjednie a demográfiai hatások, a közszolgáltatások közelsége és hozzáférhetősége, a minőségi munkahelyteremtés kérdése, az oktatási és képzési keretre gyakorolt hatás, valamint a vidéki térségekre gyakorolt nemi hatások értékelésére; hangsúlyozza, hogy az EU 2030-ra kitűzött, a digitális készségek és képességek általános szintjének javítására irányuló digitális céljaival összhangban elő kell mozdítani a digitális oktatást és képzést annak érdekében, hogy növelni lehessen a fiatalok foglalkoztatási lehetőségeit és új lendületet lehessen adni a vidéki térségeknek;
 2. úgy véli, hogy a vidéki területek megfigyelőközpontjának létrehozását lehetőségnek kell tekinteni az adatbázisok javítására, különösen az életkor és a nemek szerinti bontásban gyűjtött adatok révén, a helyi valóság jobb tükrözése érdekében;

3. hangsúlyozza, hogy a Bizottság által „A tehetségpotenciál kiaknázása Európában” című közleménye keretében bemutatott stratégiákban és mechanizmusokban az „európai legkülső régiók reflexet” kell alkalmazni, ahogyan azt a Parlament a 2021. szeptember 14-i állásfoglalásában kérte, azaz a legkülső régiók sajátosságait szisztematikusan figyelembe kell venni az uniós jogalkotási kezdeményezésekben, a jogalkotási javaslatokban, valamint az intézményközi tárgyalások során, annak érdekében, hogy azok igazodjanak e területek valós helyzetéhez;
4. ismét kiemeli a 2021. évi portói szociális csúcstalálkozó következtetéseinek fontosságát, amelyekben felszólították a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki egy társadalmi rezilienciaépítési csomagot, azaz az uniós szociális jóléti és szociális védelmi rendszerek megerősítését célzó intézkedéscsomagot; kiemeli a szociálisabb Európa megteremtéséhez irányítóként szolgáló szociális jogok európai pillérének, valamint az uniós polgárok életminőségének javítását szolgáló konkrét eszköztárt tartalmazó cselekvési tervének jelentőségét;
5. megjegyzi, hogy a minőségi szakmai gyakorlatok kötelező jogi keretének hiánya azt eredményezte, hogy a – különösen a kiszolgáltatott helyzetű és a fogyatékkal élő – fiatalok nagyobb arányban vannak kitéve a munkaerőpiacról való társadalmi kirekesztésnek; kéri a Bizottságot, hogy a tisztességes életszínvonal biztosítása érdekében tegyen javaslatot egy minőségi minimumszabályokat biztosító irányelvre, beleértve a nyitott munkaerőpiacon a szakmai gyakorlat időtartamára, a méltányos díjazásra és a szociális védelemhez való hozzáférésre vonatkozó szabályokat is;
6. rámutat annak fontosságára, hogy elméleti és gyakorlati iskolai tanulás révén már kisgyermekkorban közelebb vigyék a gyermekeket a mezőgazdasághoz; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a meglévő programokat és hozzanak további intézkedéseket ezen a területen;
7. rámutat annak fontosságára, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők megfelelő támogatást kapjanak a társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból fenntartható gazdálkodási gyakorlatok – köztük az agroökológia és a biogazdálkodás – kialakításához, hogy fenn lehessen tartani e területek életképességét;
8. emlékeztet arra, hogy az ERFA-KA negyedik szakpolitikai célkitűzése³⁹ már előírja egy szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtését a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával; úgy véli, hogy e célkitűzések, valamint a társadalmi kohézió és a felfelé irányuló konvergencia elérése szempontjából döntő fontosságú, hogy a hozzáférhető infrastruktúra fejlesztése révén javítsuk az inkluzív és jó minőségű szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést az oktatás területén, beleértve a koragyermekkorai nevelést és gondozást, a képzést és az egész életen át tartó tanulást is; elengedhetetlennek tartja, hogy a negyedik szakpolitikai célkitűzést összekapcsolják a Bizottság hosszú távú jövőképevel az EU vidéki területei számára, mivel a demográfiai kihívások többdimenziós jelenséget takarnak, amely eltérően érinti az EU különböző régióit;
9. emlékeztet arra, hogy a nyolcadik kohéziós jelentés szerint az uniós régiókban a migráció és az agyelszívás elsődleges mozgatórugói közé a következők tartoznak: a

³⁹ 3. cikk, (1) bekezdés, d) pont.

minőségi köz- és szociális szolgáltatásokhoz való nem megfelelő hozzáférés, különösen az oktatás és az egészségügy terén, a versenyképes béreket kínáló, vonzó munkahelyi kilátások hiánya, valamint az alapvető infrastruktúrával – például a közlekedéssel és a nagysebességű internethálózattal – kapcsolatos hiányosságok; üdvözli, hogy a „ne árts a kohézióknak” elv bevezetését, amely szerint „egyetlen intézkedés sem akadályozhatja a konvergencia folyamatát, és nem erősítheti a regionális egyenlőtlenségeket”; kéri az Európai Bizottságot, hogy az európai szemeszter részeként erősítse meg és fejlessze ezt az elvet, és vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat az európai szemeszterhez és annak országspecifikus ajánlásaihoz kapcsolódó eljárások valamennyi szakaszába;

10. kéri a Bizottságot, hogy az országspecifikus ajánlásaiba foglalja bele a tagállamok NUTS 2 szintű kohéziójának aktuális helyzetét, hogy nyomon lehessen követni a fejlődésben lemaradt régiók uniós átlaghoz való közeledésének mértékét, valamint foglalja bele a meglévő szakpolitikák elemzését – ami magyarázattal szolgálhat a helyzetre –, illetve a regionális egyenlőtlenségek megoldására irányuló lehetséges intézkedéseket; úgy véli, hogy az országspecifikus ajánlásoknak a szociális jogok európai pillérével és a fenntartható fejlődési célokkal összhangban területi szinten mérhető és kötelező célokat kell meghatározniuk az egyenlőtlenségek és a társadalmi-gazdasági kirekesztés csökkentését célzó szociális célkitűzésekre vonatkozóan;
11. kiemeli az uniós költségvetési szabályok felülvizsgálatának fontosságát abból a szempontból, hogy támogatni lehessen a zöld és szociális beruházásokat azokban a régiókban és területeken, ahol arra a legnagyobb szükség van; kéri a Bizottságot, hogy segítse elő a szociális és területi beruházásokat azáltal, hogy a „fejlődési csapdával” szembesülő régiók esetében a költségvetési hiánynya és államadósságára vonatkozó számításokból kizárja a kohéziós alapok nemzeti társfinanszírozását annak érdekében, hogy kezelni lehessen a szociális beruházási szakadékot és az uniós régiók közötti növekvő területi különbségeket;
12. üdvözli a tehetségpotenciál-növelési mechanizmus és annak nyolc konkrét pillérének létrehozását, amelynek célja a tehetségek fejlesztése a Bizottság által tehetségfejlesztési csapdának nevezett jelenséggel szembesülő vagy az által fenyegetett azokban a régiókban; kéri, hogy egyértelmű és objektív kritériumok alapján határozzák meg a tehetségfejlesztési csapdával szembesülő vagy az által fenyegetett régiók fogalmát; felhívja a figyelmet az e csapdával szembesülő régiók számának aggasztó növekedésére, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy komolyan foglalkozzanak ezzel a kihívással azáltal, hogy a tehetségfejlesztési csapdába tartozó vagy annak veszélyével fenyegetett régiókat a kohéziós politika keretében tett fellépéseik és beruházásaik egyik fő prioritásaként határozzák meg;
13. kiemeli a Technikai Támogatási Eszközben rejlő lehetőségeket arra, hogy testre szabott technikai szakértelmet és célzott megoldásokat nyújtson a tagállamoknak, a régióknak és a helyi hatóságoknak, lehetővé téve számukra, hogy intelligens, fenntartható és társadalmilag felelős reformokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre az előttük álló számos kihívás, többek között az elnéptelenedés és a szakemberhiány kezelése érdekében; kéri, hogy az eszköz tartalmazzon konkrét támogatást a nemekkel kapcsolatos olyan kihívások vonatkozásában, amelyek jelenleg a régió fiataljainak felét megakadályozzák abban, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket; emlékeztet arra, hogy ezt az eszközt a szociális partnerek bevonásához

kell kötni, amikor a tagállamokat gazdasági és társadalmi fejlődésük szempontjából releváns szakpolitikák és reformok végrehajtásában támogatják; kéri, hogy a tehetségpotenciál-mechanizmus végrehajtása során biztosítsanak fokozottabb technikai segítséget a tagállamoknak;

14. hangsúlyozza, hogy a tagállamok és a regionális hatóságok központi szerepet töltenek be a nemek közötti egyenlőtlenségek elleni küzdelemben az oktatástól a foglalkoztatásig minden területen, és ezért az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében további pénzügyi támogatást szorgalmaz azon régiók számára, ahol alacsonyabb a nők munkaerőpiaci részvétele; emlékeztet arra, hogy a jóléti politikák megerősítését célzó intézkedések – többek között a szülői szabadság és a koragyermekkorai nevelés megfizethetősége – tovagyűrűző hatást gyakorolnak a nők munkaerőpiaci részvételére, különösen a kevésbé fejlett régiókban;
15. kéri a Bizottságot, hogy hozzon létre egy, a tehetségpotenciál-növelési mechanizmus végrehajtásáért felelős munkacsoportot, amely a kohézióért és a reformokért felelős biztos, a demokráciáért és a demográfiáért felelős biztos, valamint a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felelős biztos közös vezetése alatt áll; úgy véli, hogy a munkacsoportnak tömörítenie kell az érintett érdekelt feleket, köztük a helyi és regionális önkormányzatok, a magánszektor, az egyetemek és a nem kormányzati szervezetek képviselőit;
16. kéri a Bizottságot, hogy programszinten biztosítson rugalmasságot a tagállamok számára azzal a céllal, hogy sürgősen egyedi célzott intézkedéseket, programokat és stratégiákat fogadjanak el e régiók differenciált és területi megközelítés keretében történő támogatása érdekében; kéri, hogy a tehetségfejlesztési csapdába került vagy annak veszélyével fenyegetett régiók esetében dolgozzanak ki és hajtsanak végre célzott, intelligens és speciális stratégiákat;
17. üdvözli „A demográfiai átmenethez intelligensen alkalmazkodó régiók” című új kezdeményezés elindítását, valamint az európai városfejlesztési kezdeményezés keretében kiírt új pályázati felhívást; felkéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a kedvezményezett régiók és területek kiválasztásakor fordítsanak különös figyelmet a földrajzi egyensúlyra, az érintett régiók fejlettségi szintjére, valamint az egész Unióra jellemző, város és vidék közötti szakadékra; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy a fejlődésben lemaradt régiók, köztük a fejlődési csapdába került régiók, valamint a vidéki térségek hátrányosabb helyzetben vannak, amikor részt vesznek az innovatív ötleteket és a forradalmi projekteket díjazó nyílt uniós pályázati felhívásokon;
18. úgy véli, hogy a tehetségpotenciál-növelési mechanizmus keretében kidolgozott szakpolitikáknak a magas színvonalú munkaerő- és képzési piacok fejlesztésére, vonzó béreket kínáló új munkalehetőségek teremtésére, a tisztességes életszínvonal biztosítására, a régiók európai források vonzása terén való támogatására, a közszolgáltatások és az infrastruktúrák optimalizálására, a gazdasági diverzifikáció elősegítésére és a vonzó üzleti környezet megteremtésére, valamint a társadalmi kohézióra kell összpontosítaniuk annak érdekében, hogy megerősíthessék az érintett régiók és az EU egészének gazdasági versenyképességét;

19. üdvözli azokat a kísérleti projekteket, amelyeken keresztül a Bizottság 100%-ban az uniós költségvetésből finanszírozott, személyre szabott technikai segítséget nyújtott a kiválasztott régiók számára a tehetségek megtartására és vonzására irányuló stratégiák kidolgozásához és végrehajtásához; úgy véli, hogy a 2027 utáni többéves pénzügyi keretben a Bizottság által kínált személyre szabott technikai segítségnyújtást ki kell terjeszteni mind a 46 olyan régióra, amely már most tehetségfejlesztési csapdában van, illetve mind a 36 olyan régióra, amelynél fennáll a veszélye annak, hogy a jövőben tehetségfejlesztési csapdába kerül;
20. emlékeztet arra, hogy a tehetségpotenciál-növelési mechanizmust össze kell kapcsolni az új migrációs és menekültügyi paktum keretében megvalósuló egyéb uniós kezdeményezésekkel, például a tehetséggondozási partnerségekkel és a tehetségbázisokkal, amelyeket azzal a céllal hoztak létre, hogy az Unióba vonzzák a képzett külföldi munkavállalókat; felhívja a Bizottságot, hogy a tehetségpotenciál-növelési mechanizmuson keresztül nyújtson technikai segítséget a tagállamoknak a tehetségek származási régiójukba való visszacsábítására irányuló politikák kidolgozásához;
21. emlékeztet arra, hogy a lakhatáshoz való jog az Európai Unió egyik szociális pillére; úgy véli, hogy ösztönzőkkel kell biztosítani a megfizethető árú, méltányos lakhatást egyrészt az elvándorlás megelőzése érdekében, másrészt azon tehetséges emberek számára, akik úgy döntenek, hogy visszatérnek származási helyükre;
22. szem előtt tartja, hogy a kevésbé fejlett régiók ugyanolyan sajátosságokkal rendelkeznek, mint a „tehetségfejlesztési csapdában” lévő régióknak tekintett térségek, ilyen sajátosságok például az alacsony népsűrűség, a befektetési és foglalkoztatási lehetőségek szűkösége miatt kevés gazdasági erőforrás, az infrastruktúra hiánya, a népesség elöregedése és a munkaképes korú népesség csökkenése, valamint az alacsony társadalmi és gazdasági státuszú, szegénységben élő polgárok; elismeri, hogy jelentős számú átmeneti régió minősül „tehetségfejlesztési csapda által fenyegetettnek”; rámutat arra, hogy a tehetségfejlesztési csapda által fenyegetett régiók közé kell sorolni a közös rendelkezésekről szóló rendelet 108. cikkének (2) bekezdésében meghatározott „kevésbé fejlett régióknak” tekintett térségeket is; hangsúlyozza azonban, hogy a demográfiai kihívások az összes uniós régiót érintik, és ha nem foglalkoznak velük, új területi egyenlőtlenségekhez vezethetnek; e tekintetben kitarthat emellett, hogy kezelni kell a régiókon, többek között a fejlettebb régiókon belüli egyenlőtlenségeket;
23. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az Európai Unióban minden negyedik gyermeket a szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélye fenyeget, valamint ennek ismert, egész életre szóló mentális, társadalmi és gazdasági hatásai miatt; hangsúlyozza, hogy az ilyen hatások akadályozzák, hogy e polgárok maradéktalanul kibontakoztathassák tehetségüket;
24. elismeri, hogy növekszik a hajléktalanság mértéke, amely több mint 895 000 embert érint Európában⁴⁰; felhívja a tagállamokat és az Uniót, hogy fokozzák az annak biztosítására irányuló erőfeszítéseiket, hogy minden polgár hozzáférjen a méltó élethez szükséges alapvető anyagi feltételekhez, beleértve a menedékhez és a higiéniai

⁴⁰ FEANTSA, „[8th Overview of Housing Exclusion in Europe 2023](#)” (A lakhatással kapcsolatos kirekesztés Európában 2023-ban, 8. áttekintő jelentés), 2023. szeptember 5.

létesítményekhez való hozzáférést is, amelyek a tényleges munkaerőpiaci részvételhez is nélkülözhetetlenek;

25. hangsúlyozza az LMBTIQ+ polgárokkal szembeni társadalmi – és sok tagállamban – intézményesített előítélet és hátrányos megkülönböztetés mentális, társadalmi és gazdasági hatásait, és emlékeztet arra, hogy ez a helyzet akadályozhatja e polgárok tehetségének teljes körű kibontakoztatását;
26. kiemeli a fizikai fogyatékossgal élő polgárok bevonásának fontosságát, és célzott intézkedésekre szólít fel annak érdekében, hogy a munkaerőpiacon való részvételük fokozása révén kiaknázzák tehetségüket;
27. emlékeztet arra, hogy a minimálbérek számos tagállamban nem tartottak lépést a többi bérrrel, ami súlyosbítja a dolgozói szegénységet, a bérek egyenlőtlenségét és az alacsony keresetű munkavállalók gazdasági nehézségekkel való megküzdési képességét; úgy véli, hogy egy európai szintű garantált minimálbér bevezetése korlátozhatná a tehetségek elvándorlását;
28. ösztönzi a demográfiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések többéves pénzügyi kereten keresztüli finanszírozását, külön költségvetést biztosítva a súlyos és tartós gazdasági és demográfiai nehézségekkel küzdő régiók számára; ezzel összefüggésben szükségesnek tartja a kohéziós politika egyedi eszközeinek átalakítását annak érdekében, hogy azok a források elosztása és a tematikus célkitűzések keretén belüli nagyobb rugalmasság biztosítása érdekében nagyobb súlyt helyezzenek a GDP-t kiegészítő mutatókra, például a demográfiai, szociális és környezetvédelmi kritériumokra, valamint a NEET-fiatalok számára; hangsúlyozza, hogy a vidéki térségek elnéptelenedésének kezelése érdekében lehetőség szerint szinergiákat kell teremteni a kohéziós politika és a közös agrárpolitika között; hangsúlyozza, hogy fontos figyelembe venni a munkanélküliségi és ifjúsági munkanélküliségi rátákat, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát, valamint a fiatal munkavállalók elvándorlását annak érdekében, hogy regionális és szubregionális szinten pontosabb képet lehessen alkotni a társadalmi-gazdasági helyzetről;
29. hangsúlyozza, hogy a tehetségfejlesztési csapdába került vagy az ilyen kockázatnak kitett régiókra jellemző, hogy a vidéki területeken élő lakosság aránya meghaladja az uniós átlagot, és kiemeli, hogy döntő jelentőséggel bír a vidéki területek újjáélesztése; üdvözli az EU vidéki területei számára kidolgozott hosszú távú jövőképet, valamint a Vidékfejlesztési Paktum és az uniós vidékfejlesztési cselekvési terv elindítását; sajnálja azonban, hogy e kezdeményezéshez nem hoztak létre egyedi vagy célzott pénzügyi támogatást; ezért arra kéri a Bizottságot, hogy a következő programozási időszakban a kohéziós politika nemzeti szinten rendelkezésre álló forrásainak legalább 5%-át a vidéki területekre különítse el;
30. kiemeli a vidékfejlesztés többdimenziós jellegét, amely túlmutat a mezőgazdaságon; újfent hangsúlyozza, hogy az uniós jogalkotási kezdeményezések vidéki térségekre gyakorolt hatásának értékelése érdekében létre kell hozni egy, a vidék szempontjait figyelembe vevő mechanizmust; megjegyzi ugyanakkor, hogy a vidéki térségekben élő emberek csupán 11,5%-a dolgozik a mezőgazdaságban, az erdészetben és a halászati

ágazatban⁴¹; ezért felszólít az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap külön alapként történő újrabeilleszkedésére a közös rendelkezésekről szóló rendelet stratégiai keretében; hangsúlyozza, hogy a kohéziós alapokban való részvétel – integrált, több alapból finanszírozott megközelítés révén – megerősíti a vidéki területekre irányuló mezőgazdaságon kívüli beruházások és a regionális fejlesztés lehetőségeit és szinergiáit;

31. szükségesnek tartja, hogy jóval több mutató, többek között a demográfiai fejlemények, a területi széttagoltság, a népesség elöregedése és a negatív gazdasági növekedés figyelembevételével átdolgozzák a kohéziós politika elosztási módszerét és társfinanszírozási kritériumait; kéri, hogy a demográfiai változókat nagyobb súllyal vegyék figyelembe a kohéziós alapok elosztása során; hangsúlyozza, hogy az új szakpolitikák és stratégiák kidolgozása során fontos bevonni a szociális partnereket;
32. kiemeli, hogy a LEADER program keretében végrehajtott, a helyi szereplőknek a vidéki térségeik fejlesztésére irányuló stratégiák kidolgozásába, a döntéshozatali folyamatokba és forráselosztás tervezésébe és végrehajtásába való bevonását célzó intézkedések értékes hozzájárulást nyújtanak a vidékfejlesztéshez; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy költségvetési keretük növelésével, a helyi akciócsoportok – alapszabályuk és döntéshozataluk tekintetében – nagyfokú autonómiájának biztosításával, valamint az adminisztratív terhek csökkentésével erősítsék meg a LEADER programot;
33. alapvető fontosságúnak tartja a helyi közigazgatás végrehajtási és irányítási kapacitásainak megerősítését és javítását, a bürokratikus terhek és a tagállamok közötti különbségek csökkentését, valamint a regionális hatóságok és a különböző regionális és helyi szereplők, például a szociális partnerek és a civil társadalom közötti szorosabb együttműködés előmozdítását; emlékeztet a határokon átnyúló együttműködés előmozdításának fontosságára – többek között az Interreg programon keresztül –, amelynek célja a közös szakpolitikai kezdeményezések kidolgozása és a bevált gyakorlatok megosztása a kutatóközpontok, egyetemek és más tudás- és szakmai fejlesztési intézmények fejlődésének fokozása és versenyképességének növelése érdekében;
34. szükségesnek tartja javítani a bevált gyakorlatok különböző tagállamok nemzeti és helyi hatóságai közötti megosztását; kéri a Bizottságot, hogy az Erasmus+ program keretében hozzon létre egy új, a közigazgatási tisztviselőknek szóló képzési programot annak érdekében, hogy lehetőségük legyen megismerni, hogyan dolgozzák ki és hajtják végre más tagállamokban az európai, nemzeti és helyi szakpolitikákat;
35. megjegyzi, hogy az Unióban szegénységben, társadalmi kirekesztettségben élő és marginalizált polgárok az oktatáshoz való hozzáférés és a munkaerőpiacra való belépés terén aránytalanul nagy akadályokba ütköznek a bennük rejlő potenciál kibontakoztatása során;
36. kiemeli az egészséges és aktív életmód ösztönzésének fontosságát, amely a tehetségek vonzásának, képzésének és megtartásának előfeltétele;

⁴¹ HL C 125., 2023.4.5., 100. o.

37. elismeri, hogy a közelmúltbeli geopolitikai fejlemények nyomán az EU kiberbiztonságát és védelmét illetően hiányosságokra derült fény, és ahogyan azt a Bizottság „A kiberbiztonsági szakemberhiány megszüntetése az EU versenyképességének, növekedésének és rezilienciájának növelése érdekében” című, nemrég kiadott közleményében⁴² is elismeri, az EU biztonsága nem garantálható az EU legbecesebb értéke, az emberek nélkül; ezért arra kéri az Uniót és a tagállamait, hogy tegyenek javaslatot a kiberbiztonsági készség hiány többek között oly módon történő megszüntetésére vonatkozó reális ütemtervre, hogy a kiberbiztonságot beépítik az oktatási és képzési programokba, ugyanakkor biztosítják a fiatalok, köztük a hátrányos helyzetű régiókban – például a szigeteken, a ritkán lakott térségekben, a vidéki térségekben és a távoli területeken – élők számára a tanulószerveződéses gyakorlati képzéshez és a szakmai gyakorlatokhoz való hozzáférést;
38. megjegyzi, hogy a hátrányos helyzetű régiókat, például a szigeteket aránytalanul nagy mértékben érinti az agyelszívás és a szakképzett munkaerő elvándorlása, és hatékony intézkedéseket szorgalmaz e helyzet – többek között a veszélyeztetett csoportok számára az oktatáshoz, a szakképzéshez, a továbbképzéshez, az innovatív és fenntartható vállalkozói tevékenységhez való jobb hozzáférés biztosítása révén történő – kezelése érdekében;
39. emlékeztet arra, hogy alapvető fontosságú, hogy a tagállamok, régiók és helyi hatóságok más szereplőkkel együttműködve az egyes területekre szabott innovatív megoldásokkal álljanak elő, és hangsúlyozza, hogy nincs olyan megoldás, amely minden probléma esetében egységesen alkalmazható lenne; üdvözli a Bizottság azon javaslatát, hogy a tagállamok tematikus és regionális munkacsoportokat hozzanak létre a tehetségpotenciál-növelési mechanizmus keretében felmerülő egyes kihívások kezelésére; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy e munkacsoportok a közös projektek kidolgozása, az uniós források és a magán- vagy külföldi befektetések vonzása, valamint az oktatási és szakképzési programok kidolgozása tekintetében elősegítsék a partnerségeket, különösen a fejlett és a fejlődésben lemaradt régiók között, beleértve a városokat és a vidéki területeket is;
40. kitart amellett, hogy ezen új, célzott uniós mechanizmus keretében helyi alapú stratégiákat kell kidolgozni és végrehajtani, valamint a helyi fejlesztés kapcsán alulról építkező megközelítést kell elfogadni a polgárok bevonása és szerepvállalásuk növelése érdekében, így biztosítva, hogy a magukénak érezzék területük fejlődését; nélkülözhetetlennek tartja a „Digitális Európa” program modelljének bővítését, amely egy együttműködés keretében összehozza a kevésbé innovatív és a leginnovatívabb régiókat, hogy új uniós értékláncokat hozzon létre az egyes régiók egyedi erősségeinek kihasználásával;
41. hangsúlyozza, hogy közösen kell stratégiákat és megoldásokat kidolgozni az agyelszívás és a tehetségek elvándorlása elleni küzdelem érdekében, valamint annak érdekében, hogy növekedjen a legkülső régiók vonzereje, különösen a fiatalok szemében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a helyi érdekelt felekkel – különösen a helyi és regionális önkormányzatokkal, az egyetemekkel, képzési

⁴² A Bizottság 2023. április 1-i „A kiberbiztonsági szakemberhiány megszüntetése az EU versenyképességének, növekedésének és rezilienciájának növelése érdekében („Kiberképességek Akadémiája”)” című közleménye (COM(2023)0207).

intézményekkel, a magánszektor szereplőivel és a civil társadalmi szervezetekkel – együttműködve támogassák egy digitális egyablakos ügyintézési hely létrehozását minden egyes legkülső régióban, hogy segítsenek a fiatal álláskeresőknek a képzettségi profiljuknak és képességeiknek megfelelő helyi munkát vagy képzést találni; kiemeli, hogy az oktatási és szakképzési intézmények és a helyi vállalkozások között létrejövő megállapodások és partnerségek lehetőséget nyújtanának szakmai gyakorlatok, tanulószervezéses gyakorlati helyek és helyi munkahelyek létrehozásának ösztönzésére a legkülső régiókban; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy támogassák azokat a programokat, amelyek célja, hogy a legkülső régiókból származó munkavállalók és köztisztviselők visszatérjenek saját régiójukba;

42. kiemeli, hogy a közösségvezérelt helyi fejlesztés lehetőséget kínál arra, hogy a helyi problémákra helyi megoldásokat találjanak és olyan stratégiákat dolgozzanak ki, amelyek célja, hogy a fejlődési csapdák elkerülése érdekében növeljék a tehetségek iránti keresletet és a tehetségkínálatot; úgy véli, hogy a közösségvezérelt helyi fejlesztést kötelezővé kell tenni a tagállamok számára;
43. üdvözi, hogy a Bizottság közleménye meg kívánja erősíteni a regionális hatóságok, a szociális partnerek, a foglalkoztatási szolgálatok és az oktatási és képzési szolgáltatók közötti együttműködést, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a vállalkozások vonzása és a gazdasági fejlődés ösztönzése érdekében az érintett régiókban fokozzák a szociális párbeszédet;
44. megjegyzi, hogy a 2008-as pénzügyi válságot követően a megszorító intézkedések bevezetése, a privatizáció és a munkaerőpiaci intézmények deregulációja ahhoz vezetett, hogy a közszolgáltatások jelentős mértékben alulfinanszírozottá váltak; kiemeli, hogy e politikák aránytalan mértékben sújtották a kevésbé fejlett régiókat, a vidéki és a ritkán lakott területeket, ami tovább súlyosbította az uniós régiók közötti növekvő gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségeket; sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja felül az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat, valamint biztosítsa, hogy e szolgáltatások mindenki számára hozzáférhetőek legyenek;
45. megerősíti, hogy a munkaerőpiacon biztosítani kell a nemek közötti konvergenciát, és kiemeli, mennyire fontos vonzani a női tehetségeket – különösen a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika terén – azáltal, hogy tevékenyen ösztönzőket és lehetőségeket teremtenek a lányok és nők számára ahhoz, hogy e területeken folytathassák tanulmányaikat és építhessék karrierjüket, valamint a sztereotípiák és előítéletek ellen küzdő figyelemfelhívó kampányokat folytatnak;
46. elismeri, hogy sürgősen fel kell készíteni az uniós munkaerőt a zöld és digitális átállásra, és arra kéri a tagállamokat, hogy már az oktatási folyamat korai szakaszában foglalkozzanak ezzel a kérdéssel azáltal, hogy az iskolai tantervbe beépítik a digitális és a környezeti ismeretek és megértés elemeit; kéri, hogy a digitális és zöld készségek fejlesztése érdekében a szociális partnerekkel közösen dolgozzanak ki egy szakképzésre és üzleti-oktatási partnerségekre vonatkozó stratégiát;

47. ismét kiemeli a mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) uniós gazdaságban betöltött szerepét, és arra kéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy javasoljanak intézkedéseket a piacra kész innovációk kkv-k általi átvételének fokozása érdekében, és a kkv-k számára hozzanak létre a személyzetük és a munkavállalóik képzésére és készségeinek fejlesztésére irányuló ösztönzőket, különösen a digitális készségek terén;
48. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy finanszírozzanak és mozdítsanak elő olyan kezdeményezések kidolgozására irányuló konkrét projekteket, amelyek biztosítják, hogy a fiatalok, köztük a kevesebb lehetőséggel rendelkezők és a szociálisan hátrányos helyzetűek hozzáférjenek a minőségi oktatáshoz és a munkával kapcsolatos képzéshez, különös tekintettel a hiány- vagy a keresett szakmákra; felhívja továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék a minőségi munkahelyek létrehozását garantált, minőségi és fizetett tanulószervezéses gyakorlati képzések és szakmai gyakorlatok révén, ezáltal növelve az egyetemek szerepét, amelyeknek aktívan támogatniuk kell a – különösen a fiatalok által támogatott – innovatív induló vállalkozások fejlesztését egy sor, közvetlenül és a partnerek hálózatán keresztül kínált szolgáltatás és erőforrás révén, és ösztönözzék a fiatalok részvételét fejlődésükben; úgy véli, hogy a NEET-fiatalok munkaerőpiaci integrációját prioritásként kell kezelni; kiemeli e tekintetben, hogy fontos munkaerőhiánnyal és -túlkínálattal kapcsolatos adatokat gyűjteni és elemezni ahhoz, hogy meg lehessen figyelni a jelenlegi tendenciákat és előre lehessen jelezni a jövőbeli munkaerőpiaci szükségleteket, valamint célzott szakpolitikákat és magas színvonalú képzési és továbbképzési stratégiákat lehessen kidolgozni a strukturális munkaerőhiány csökkentése érdekében;
49. kiemeli, hogy az igazságos átmenet mechanizmus – kiegészítve a kohéziós politika egyéb pénzügyi eszközeit és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt – lehetőségeket rejt magában a munkaerő továbbképzésére és átképzésére, valamint a területek dinamizmusának és vonzerejének ösztönzésére irányuló átfogó stratégiák kidolgozásának és végrehajtásának támogatása terén; e tekintetben arra ösztönzi a Bizottságot, hogy biztosítson további rugalmasságot az Igazságos Átmenet Alap végrehajtása során, hogy az érintett területek maradéktalanul felhasználhassák a pénzügyi forrásokat, elkerülve azok átvitelét;
50. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsák végre az egyéni tanulási számlákról és a mikrotanúsítványokkal kapcsolatos európai megközelítésről szóló tanácsi ajánlásokat annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetű csoportokat célzó, személyre szabott tanulási eszközöket dolgozzanak ki; a továbbtanulási tevékenységekben való részvétel megkönnyítése szempontjából kiemeli a korábbi tanulmányok és a korábban megszerzett képesítések elismerésének fontosságát;
51. arra bátorítja a tagállamokat, hogy a jövőbeli partnerségi megállapodásokban hozzák összhangba sajátos prioritásaikat a demográfiai szükségleteikkel; emlékeztet arra, hogy az ERFA és a Kohéziós Alap konkrét projektek esetében való végrehajtása során kulcsfontosságú figyelembe venni a demográfiai következményeket;
52. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek előrelépéseket a közszolgáltatások digitalizálása terén, az iskolákat, az egyetemeket, a kutatóközpontokat, a tömegközlekedést, a hatékony kormányzást és a digitális közigazgatást is bevonva ebbe az átalakulásba, valamint mozdítsák elő a szolgáltatások és az infrastruktúrák

hozzáférhetőségének javítására irányuló intézkedéseket, többek között a fogyatékossgal élő személyek számára;

53. ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák és a kohéziós alapok előmozdítsák a fenntartható minőségi munkahelyekre irányuló közberuházásokat, ugyanakkor a jelenlegi oktatási rendszer és munkaerőpiac működését mozdítsák el a folyamatos, egész életen át tartó tanulási és képzési környezet irányába;
54. hangsúlyozza, hogy a megerősített szociális párbeszéd, valamint a szakszervezetek és a munkáltatók képviselői közötti kollektív tárgyalások az európai szociális modell kulcsfontosságú elemei, illetve a területfejlesztés és a minőségi munkahelyek létrehozásának elengedhetetlen eszközei;
55. sajnálatát fejezi ki a Földközi-tenger medencéjének szennyezettségi állapota, valamint a part menti és helyi területek előtt álló egyre növekvő gazdasági, környezeti, demográfiai és társadalmi kihívások miatt; hangsúlyozza, hogy a tengerészeti oktatáson belüli innovatív oktatási folyamatok és készségek vonzóbbá tehetik a tengerészeti szakmákat, és megerősíthetik a versenyképes és fenntartható kék gazdaságot, különösen az EU különböző tengeri medencéinek kevésbé fejlett régióiban; úgy véli, hogy a makrorégiók kulcsszerepet játszanak az EU és közvetlen szomszédságának gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítésében azáltal, hogy a határokon átnyúló területek képessé válnak együtt kezelni az egyedi, közös kihívásokat; úgy véli, hogy a Földközi-tenger térségére vonatkozó, az érintett regionális és helyi önkormányzatok aktív bevonásával megvalósuló makroregionális stratégia jelentős lehetőségeket rejt magában a halászok és az akvakultúra-termelők tevékenységei diverzifikálásának támogatására, beleértve az átképzést és az átalakítást is, ezáltal minőségi és fenntartható munkahelyeket teremtve a kék gazdaságban;
56. elismeri, hogy a tehetségfejlesztési csapdában lévő vagy az ilyen kockázatnak kitett régiók közvetlen pénzügyi támogatása a meglévő eszközök keretében történik, ideértve az interregionális innovációs beruházási eszközt is, amely immáron figyelembe fogja venni az ilyen régiókat; megjegyzi, hogy az eredményeknek a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök révén történő optimalizálása érdekében a Bizottságnak és a tagállamoknak adóösztönzőket és adókedvezményeket kell meghatározniuk a tehetségfejlesztési csapdában lévő európai régiókban működő vállalatok számára; sajnálja azonban, hogy erre a célra nem hoztak létre egyedi vagy célzott pénzügyi támogatást; javasolja, hogy az új programozási időszakban vezessenek be egy, a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők számának csökkentésére irányuló európai menetrendet, valamint hozzanak létre egy külön új kiemelt területet az Európai Szociális Alap keretében az agyelszívás, az oktatás és a munkahelyteremtés kezelésére; javasolja, hogy ezt az új kiemelt területet a jelenlegi programozási időszaknak az Európai Szociális Alap+ finanszírozását kiegészítő új költségvetési forrásaiból finanszírozzák;
57. egyetért a 2021–2027-es kohéziós politikai programok felülvizsgálatával, amely lehetőséget kínál a tehetségfejlesztési csapdában lévő vagy az ilyen kockázatnak kitett régiók helyzetének értékelésére, és ily módon adott esetben a kohéziós politikai alapok programozásának összehangolására;

58. elismeri továbbá, hogy a zöld és digitális kettős átállás előrehaladásával számos régióknak és ágazatnak mélyreható átalakuláson kell majd átmennie, ami jelentős beruházásokat fog igényelni; ezért elismeri, hogy az ilyen régiók és ágazatok személyre szabott támogatást igényelnének a munkahelyek tömeges megszűnésének elkerülése érdekében; úgy véli, hogy amennyiben az átalakulás okozta kihívások miatt csökken a foglalkoztatás, a munkavállalók számára átképzési és továbbképzési lehetőségeket és alternatív foglalkoztatási lehetőségeket kell biztosítani; hangsúlyozza, hogy a helyi reziliencia előmozdítása érdekében fontos támogatni a helyi és regionális gazdaságok diverzifikálását;
59. emlékeztet arra, hogy a kutatóintézetek és kutatói hálózatok létrehozása segíthet kezelni a magasan képzett tudományos kutatókkal rendelkező területeket sújtó agyelszívást; arra ösztönzi a tagállamokat és régióikat, hogy az ilyen szakemberek mobilitásának megkönnyítése érdekében hozzanak létre hálózatokat a kutatók és kutatóintézetek számára, különös figyelmet fordítva a vidéki területekhez kapcsolódó tudományágakra, többek között az agrár-élelmiszeripari ágazaton belüli innovációra és a fenntartható fejlődésre;
60. úgy véli, hogy a művészetek és a kreatív iparágak világa kulcsfontosságú tényező a polgárok vonzásában, különös figyelemmel a közepes méretű városi területekre; javasolja a kreatív iparágakkal rendelkező városok informális hálózatainak továbbfejlesztését annak érdekében, hogy a területi gazdaságok megerősítése céljából új szakpolitikai eszközöket dolgozzanak ki, illetve értékeljék azokat, hogy kezelni lehessen a kreatív tehetségek elvándorlása jelentette közös kihívást;
61. úgy véli, hogy az „intelligens városok” koncepciójának az adott régiók vagy városok szakosodási stratégiai keretében történő további bővítése kulcsfontosságú az olyan kutatás-fejlesztési projektek kidolgozásához, amelyek magas szintű képzettséggel rendelkező munkavállalókat vonzhatnak az adott területekre;
62. hangsúlyozza, hogy a különböző finanszírozási eszközök között fontos szinergiákat biztosítani annak érdekében, hogy a tehetségfejlesztési csapdában lévő vagy az ilyen kockázatnak kitett régiók számára több alap felhasználásával megfelelő mértékű finanszírozást lehessen nyújtani; kéri a Bizottságot, hogy jelentősen csökkentse az adminisztratív összetettséget, amellyel az irányító hatóságok szembesültek a több alaptól finanszírozott megközelítés végrehajtása során;
63. elengedhetetlennek tartja, hogy a következő programozási időszak olyan célzott intézkedéseket is tartalmazzon, amelyek – többek között gyenge összeköttetéssel rendelkező területeken is – biztosítani kívánják az oktatási infrastruktúrához való fizikai és elektronikus hozzáférhetőséget, különösen a gyermekek és a csökkent mozgásképességű vagy fogyatékossgal élő személyek számára;
64. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak, valamint régióiknak és helyi hatóságaiknak alapos és átfogó elemzést kell végezniük a megcélzandó tehetségek helyzetének megértése érdekében; úgy véli, hogy e tekintetben kulcsfontosságú, hogy az ilyen tehetségek számára elvárásaik és igényeik megfogalmazását lehetővé tevő mechanizmusokat vezessenek be annak érdekében, hogy a közpolitikákat a lehető legjobban testre szabhassák;

65. felkéri a Bizottságot, a tagállamokat, valamint a regionális és a helyi hatóságokat, hogy ösztönözzenek olyan szakpolitikákat és eszközöket, amelyekkel fejleszthetők a kevésbé fejlett régiók vonzerejét növelő, alternatív vállalkozásfejlesztési modellek, a helyi vállalkozói szellem és az önfoglalkoztatás;
66. hangsúlyozza, hogy a helyi reziliencia előmozdítása érdekében fontos támogatni a helyi és regionális gazdaságok diverzifikálását, valamint egyes előregező ágazatok megfiatalítását;
67. hangsúlyozza, hogy erőteljesen javítani kell a jó minőségű közszolgáltatásokhoz, például az egészségügyhöz, az oktatáshoz és a szociális védelemhez való hozzáférést, különösen a súlyos és tartós természeti és demográfiai hátrányokkal küzdő területeken; ösztönzi a tagállamokat, hogy alkalmazzanak a távorvosláshoz és a mozgó orvosi megoldásokhoz és szolgáltatásokhoz hasonló digitális eszközöket és platformokat; kiemeli a minőségi, megfizethető és biztonságos tömegközlekedés és közlekedési infrastruktúra jelentőségét a mobilitási megoldások javítása szempontjából; hangsúlyozza, hogy javítani kell a digitális konnektivitást annak érdekében, hogy a távmunka megkönnyítése, a társadalmi kapcsolatok biztosítása, valamint a termelékenységi és növekedési lehetőségek bővítése révén fokozzák a régiók vonzerejét a tehetségek, a vállalatok és a befektetők számára; kéri a tagállamokat, hogy vezessenek be és hajtsanak végre arra irányuló nemzeti stratégiákat, hogy az elnéptelenedés megfordítására szolgáló konkrét intézkedésként a vidéki területeken és a negatív migrációs ráta által érintett régiókban megerősítsék a közszolgáltatásokat;
68. kéri, hogy az oktatást és a képzést minden korosztály és társadalmi csoport számára tegyék hozzáférhetővé, helyszíni és távoli hozzáféréseken keresztül egyaránt; rámutat, hogy a tagállamoknak a nők és a lányok természettudományos, technológiai, műszaki tudományos és matematikai oktatási programokban való részvételét előmozdító szakpolitikákat kell végrehajtaniuk, valamint ösztönözniük kell a munkahelyteremtést azokban az ágazatokban, ahol alkalmazható a tudásuk; hangsúlyozza, hogy az egyetemek és a szakképző intézmények jelentős szerepet töltenek be a dinamikus innovációs ökoszisztémák ösztönzésében, a tehetségpotenciál kiaknázásában, a tudásklaszterek kialakításában és a vállalkozások területükre vonzásában azáltal, hogy együttműködnek velük olyan programokban, amelyek a térségben szükséges új készségeket oktatják a munkavállalóknak;
69. sürgeti továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a széles körű digitális konnektivitást biztosító beruházásokat, különösen a távoli és hátrányos helyzetű régiókban, ezáltal erősítve a gazdasági és oktatási lehetőségeket mindenki számára; e tekintetben kéri, hogy ismerjék el az internethez való hozzáférést mint alapvető jogot;
70. kéri a tagállamokat, hogy szilárdítsák meg az olyan szakpolitikákat, amelyek célja, hogy tanárokat vonzzanak „tehetségfejlesztési csapdába” került régiókba és településekre, vonzó fizetést és tisztességes életkörülményeket biztosítva számukra;
71. ösztönzi a regionális és helyi hatóságokat, hogy a vidéki területeken gyorsítsák fel a nagysebességű és az 5G-hálózatok fejlesztését, hogy növeljék a vállalkozásokkal és a távmunkával kapcsolatos gazdasági lehetőségeket; kéri a tagállami hatóságokat, hogy indítsanak támogatási programokat és tájékoztató kampányokat azzal a céllal, hogy

népszerűsítsék a túlszűfolt városokon kívüli élet előnyeit és segítsék a városi és vidéki élet közötti átmenetet, különösen a távmunkát végző szakemberek számára;

72. alapvető fontosságúnak tartja a munka és a magánélet egyensúlyát elősegítő politikák és intézkedések kiemelt kezelését, a mindenki számára elérhető és megfizethető gyermekgondozási létesítményekhez és oktatáshoz való inkluzív hozzáférés biztosítását, a munkaidő rugalmasságát, a szülői szabadságot és a családokat célzó egyéb ösztönzőket, valamint a tisztességes béreket és munkafeltételeket; úgy véli, hogy a kutatás-fejlesztésbe, a technológiába és az infrastruktúrába való beruházás kulcsfontosságú a technológiai vállalkozások és induló innovatív vállalatok vonzása szempontjából, mivel ezek az iparágak általában magasan képzett tehetségeket igényelnek; felszólítja a tagállamokat, hogy a munkahelyteremtés elősegítése érdekében biztosítsanak adókedvezményeket, könnyítéseket és tanácsadási szolgáltatásokat a fiatalokat alkalmazó helyi vállalkozások támogatására; ösztönzi a „tehetségfejlesztési csapdával” küzdő regionális és helyi hatóságokat, hogy csatlakozzanak az európai készségfejlesztési paktumhoz, hogy a náluk foglalkoztatott munkaerőt felruházzák a zöld és digitális átálláshoz szükséges kompetenciákkal;
73. hangsúlyozza, hogy fontos megkönnyíteni a képezések elismerését és támogatni a nem uniós országbeli állampolgárok nyelvtanulását, hogy készségeik jobban illeszkedjenek a helyi fejlesztési igényekhez; hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi önkormányzatok alapvető szerepet játszanak az olyan kísérő intézkedések biztosításában, amelyek a befogadó közösségeken belül garantálják a migráns munkavállalók sikeres társadalmi beilleszkedését a migráció előnyeinek fokozása érdekében;
74. felszólítja a Bizottságot, hogy a tehetséges emberek lakhatási igényeinek kielégítése érdekében fogadjon el a letelepedést elősegítő megfelelő politikákat, és az infrastruktúrába, a közszolgáltatásokba, a konnektivitásba, a segítségnyújtásba és a mobilitásba történő megfelelő beruházások révén kezelje a legbelső és a hegyvidéki területek megközelíthetőségének problémáját, hogy vonzóbbá tegye e területeket a tanulás és a foglalkoztatás szempontjából;
75. elengedhetetlennek tartja a családok vonzására és megtartására irányuló olyan szakpolitikák kidolgozását, amelyek mindkét fél számára munkalehetőséget kínálnak, biztosítják olyan programok végrehajtását, amelyek célja, hogy biztonságosabbá tegyék a közösségeket a gyermekek számára, a nők számára pedig kedvezőbb környezet teremtsenek, speciális támogatások és hitelprogramok révén biztosítják a megfizethető lakhatást, valamint kulturális politikákat hajtanak végre a tehetségek vonzásának és megtartásának elősegítése érdekében;
76. sürgeti az összes tagállamot, hogy tegyék megfizethetőbbé és hozzáférhetőbbé a gyermekgondozást annak érdekében, hogy elősegítsék a gondozók – akik túlnyomórészt nők – tisztességes és akadálytalan munkaerőpiaci részvételének biztosítását;
77. ösztönzi a tagállamokat és a helyi hatóságokat, hogy a többszintű kormányzás keretében hajtsanak végre olyan szakpolitikákat és stratégiákat, amelyek az agyelszívás mérséklésére és a tehetségek visszatérésének ösztönzésére irányulnak; javasolja, hogy vonják be az összes érintett érdekelt felet (hatóságok, vállalkozások, egyetemek, nem kormányzati szervezetek stb.), hogy közreműködhessenek a legmegfelelőbb eszközök –

például a fiatal tehetségeket és az országba visszatérő tehetségeket alkalmazó munkáltatóknak nyújtott támogatások, a visszatérési költségek fedezéséhez nyújtott vissza nem térítendő támogatások és a vállalkozói tevékenység megkezdéséhez nyújtott támogatások – kialakításában;

78. megismétli, hogy uniós szinten ambiciózus és fenntartható politikára van szükség a legális migráció és az integráció terén; hangsúlyozza, hogy stratégiai megközelítésre van szükség a helyi növekedés lehetséges hajtóerejét jelentő nem uniós országbeli állampolgárok beilleszkedésével kapcsolatban, és üdvözli a munkavállalói mobilitással kapcsolatos fenntarthatóbb és inkluzívabb megközelítés alapjait lefektető intézkedéseket;
79. elismeri, hogy a mezőgazdaság központi szerepet tölt be a vidéki és az elnéptelenedett területeken, valamint az európai készségfejlesztési paktum nagy jelentőséggel bír az agrár-élelmiszeripari ágazatban; kéri a Bizottságot, hogy támogassa a mezőgazdasági ágazaton belüli generációs megújulást és az új vállalkozások vidéki térségeken belüli létrehozását; kiemeli a vidéki területeken élő nőkben rejlő gazdasági potenciált, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak célzott támogatást, és segítsék elő a finanszírozási lehetőségekhez és az üzleti készségekhez való hozzáférést, erősítve ezáltal a nők vállalkozóvá válását;
80. kiemeli a kialakulóban lévő „harmadik helyek” jelenséget mint a demokratikus társadalmak működését jellemző új vektort; hangsúlyozza, hogy ezek központi szerepet játszanak a vidéki és elnéptelenedett területek újjáélesztésében, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésében, a helyi demokrácia és a polgári szerepvállalás előmozdításában, az innovációs képességek és a kreativitás fokozásában, a munkavállalók életminőségének javításában, valamint a vállalatok és a munkavállalók teljesítményének növelésében; kéri a Bizottságot, hogy indítson el egy „harmadik helyek” létrehozásának és fejlesztésének támogatására irányuló európai kezdeményezést, amely a pénzügyi, hálózati és módszertani támogatás tekintetében kielégítene a polgárok igényeit;
81. támogatja a nemzetek feletti együttműködési hálózatok előmozdítását, amelyek célja az ötletek és ismeretek cseréjének támogatása a fenntartható növekedés és a tehetségek mobilitásának előmozdítása érdekében, és amelyek ezáltal a tudás, a tapasztalat és a képzés terjesztésének motorjaként működnek; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az Interreg program döntő szerepet játszik a tehetségfejlesztési csapdával szembesülő határregiók vonzereje növelésének elősegítésében; hangsúlyozza a határokon átnyúló együttműködés előtti akadályok felszámolásának fontosságát;
82. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a szociális innovációs központok terjesztését az infrastruktúra korszerűsítésének előmozdítása és a polgárok számára az innovatív szolgáltatásokhoz való hozzáférés feltételeinek javítása érdekében;
83. felkéri a Bizottságot és a nemzeti ügynökségeket, hogy az Erasmus+ program keretében dolgozzanak ki új, a regionális adottságokhoz, valamint a képzettségi és készségigényekhez igazodó mobilitási lehetőségeket, különösen az ökológiai és digitális átálláshoz kapcsolódó új szakmákban; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a legkülső

régiók képesek a mobilitási programokban részt vevő fiatalok fogadására, különösen a kék gazdaság, a biológiai sokféleség megőrzése és a körforgásos gazdaság területén;

84. hangsúlyozza, hogy a „tehetségfejlesztési csapdába” került régiók lakosságának 31%-a vidéken él; kéri a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a 2040-ig terjedő időszakra vonatkozó uniós vidékfejlesztési cselekvési tervben meghatározott intézkedések, különösen az intelligens falvak fejlesztésére vonatkozó intézkedések végrehajtását – ezáltal ösztönözve a gazdasági diverzifikációt és vonzva a vállalkozásokat, amelyek az életminőség javításának és a fiatal szakemberek számára a vidéki területeken való tisztességes megélhetési feltételekkel kapcsolatos kilátások biztosításának kulcsfontosságú elemei;
85. elismeri a rendelkezésre álló munkaerő hiányát Európában, többek között az egészségügyi és idegenforgalmi ágazatban; ismételten hangsúlyozza, hogy legális migrációs útvonalakra és egyéb intézkedésekre van szükség az Európában tapasztalható különböző készséghiányok kezelése érdekében;
86. felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a legkülső régiók helyi és regionális önkormányzataival a fokozottabb integráción és regionális együttműködésen alapuló fejlesztési stratégiák megvalósítása érdekében, különösen az Interreg programon keresztül; hangsúlyozza ezzel kapcsolatban a legkülső régiók és a regionális medencékben található partnerországok közötti gazdasági kapcsolatok, a mobilitási és diákcseraprogramok, valamint az ágazati együttműködés erősítésének lehetőségeit;
87. emlékeztet arra, hogy a Bizottság regionális támogatási térképén szereplő működési támogatások differenciált adózás alá esnek; megjegyzi, hogy ez hasznos eszköz lehet az alacsony népességű területek számára, mivel elősegítheti, hogy vonzóbbá váljanak a beruházások számára, ösztönözheti a vállalkozások indítását, és népességvonzó hatása lehet; megjegyzi, hogy a vidéki és természeti környezetben való élet előnyeit tovább növeli a kedvezőbb adózási keret;
88. tisztában van azzal, hogy a digitális, versenyképes és reziliens gazdaság a tehetségpotenciál kiaknázásának elengedhetetlen feltétele, és hangsúlyozza, hogy a digitalizáció a kkv-k versenyképessége növelésének eszközeként fontos szerepet tölt be, különösen az Unió peremterületein, valamint szigeti és hátrányos helyzetű régióiban;
89. ösztönzi a tagállami hatóságokat, hogy a vidéki térségek újjáélesztésével foglalkozó uniós platformon, valamint a „Start-up Villages” (induló innovatív falvak) elképzeléshez csatlakozó települések fórumán fokozzák a vidéki területek fejlesztésével és korszerűsítésével kapcsolatos tapasztalatok és bevált gyakorlatok megosztását;
90. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a „tehetségfejlesztési csapdákból” eredő területi fejlődési különbségek elmélyülésével nőhet azon polgárok száma, akik úgy vélik, hogy az uniós szakpolitikák elhanyagolták és hátrahagyták őket, ami a 2024-es parlamenti választások előtt tovább erősítheti a meglévő euroszkepticizmust;
91. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Románia és Bulgária schengeni térséghez való csatlakozásának a csatlakozás kritériumaihoz kapcsolódó jogalap nélküli blokkolása jelentősen kihat a határokon átnyúló együttműködésre, a munkavállalói mobilitásra, a

vállalkozások életképességére és a két tagállam határon átnyúló régióinak gazdasági fejlődésére, mélyebbre taszítva őket a „tehetségfejlesztési csapdába”; ismételten felhívja a Tanácsot, hogy hozzon intézkedéseket a vétójoggal való visszaélés megakadályozása érdekében, a Tanács spanyol elnökségét pedig hívja fel arra, hogy kiemelten foglalkozzon e kérdéssel, és 2023 végére tűzze napirendre az e témáról való szavazást;

92. felhívja e tekintetben a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák az Erasmus+ programok, köztük az „Erasmus fiatal vállalkozóknak” program megismertetésére irányuló erőfeszítéseket, ezáltal megkönnyítve a tudáscserét és a nyelvi és vállalkozói készségek fejlesztését, valamint ösztönözve a tehetségek mobilitását;
93. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

A készségek európai éve a tehetséges munkaerőbe való beruházást az uniós szakpolitikai döntéshozatal középpontjába helyezte. A Bizottság ebben az összefüggésben indította el az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról szóló közleményt, amely összekapcsolja az ilyen beruházások szükségességét az uniós munkaerőben megfigyelhető demográfiai tendenciák hatásával. Ez a jelentés választ ad erre a közleményre, további elemzést nyújt a demográfia és a készségek helyzetéről az Unióban, valamint innovatív megoldásokat célzó javaslatokat terjeszt elő. Az Európai Parlament úgy véli, hogy a kohéziós politikának fontos szerepe van a munkaerőpiac jövőjét érintő kihívások kezelésében.

Az elmúlt évtizedekben lelassult a népességnövekedés, ami kihívást jelent az EU-ban az elmúlt 50 évben tapasztalt folyamatos népességnövekedéssel szemben. Ez a népességcsökkenés különösen a vidéki, hegyvidéki, elszigetelt és legkülső régiókat érinti, amelyek lakossága általában idősebb, mint a városok és az elővárosok népessége. A vidéki régiókban az összeköttetés, a közszolgáltatások és a munkalehetőségek hiánya hozzájárul a fiatalok városokba vándorlásához, ami kihívások elé állítja a demográfiai struktúrákat. Ráadásul a fiatalok elvándorlása azzal jár, hogy drámai mértékben veszítik el a tehetségeket azok a különösen veszélyeztetett régiók, amelyek most óriási nehézségeket okoz, hogy lakosságot vonzzanak, és letelepítsék őket a területükön.

Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása során a szociális jogok európai pillérét kell a cselekvés középpontjába állítani. A tehetségek elvándorlása szorosan összefügg azzal, hogy javítani kell a munka- és életkörülményeket a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségekkel küzdő, alacsony jövedelmű régiókban, összehangolva a szociális pillért az ilyen egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló kötelezettségvállalással. E tekintetben a politikai döntéshozóknak fokozniuk kell a tanulási és munkalehetőségek megteremtésére irányuló erőfeszítéseiket, és az oktatási és képzési programokat a folyamatosan átalakuló munkaerőpiac által megkövetelt készségekhez kell igazítaniuk. Ennek érdekében a szociális partnereket, az egyetemeket, a kutatóintézeteket és a magánszektor teljes mértékben be kell vonni a párbeszédbe, szinergiákat kell létrehozni, és olyan projekteket kell előterjeszteni, amelyek jobban tükrözik az egyes területek társadalmi-gazdasági valóságát.

A tagállamokban a népességcsökkenés kihívásainak kezelése a munkavállalók pozitív migrációját teszi szükségessé, beleértve a felsőfokú végzettséggel rendelkezők migrációját is. E tekintetben a regionális és helyi hatóságok döntő szerepet játszanak a tehetségek vonzásához szükséges társadalmi-gazdasági feltételek megteremtésében, és szükség esetén meg kell erősíteni végrehajtó képességüket, mivel ezek azok a közigazgatási szintek, amelyek jobban fel tudják mérni a területük szükségleteit, és továbbra is állnak a legközelebb a polgárokhoz.

A tehetségek megtartását szolgáló és az agyelszívás elleni küzdelemre irányuló uniós politikák jövőbeli kialakításakor értékelni kell azok demográfiai hatását, a munkahelyteremtést, valamint az oktatási keretre és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatást, valamint ki kell terjeszteni a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának fogalmát, hogy az jobban tükrözze az egyes régiók társadalmi-gazdasági valóságát. E tekintetben alapvető fontosságú, hogy világos és objektív kritériumok alapján határozzák meg a tehetségfejlesztési csapdában lévő vagy annak kockázatának kitett régiókat. A kevésbé

fejlett régiók hasonlóságokat mutatnak az ilyen kockázatnak kitett régiókkal, ami szükségessé teszi, hogy bevonják őket ebbe a kategóriába.

Mind a Bizottságnak, mind a tagállamoknak finanszírozniuk és támogatniuk kell a fiatalok képzéshez való hozzáférését, a jó minőségű munkahelyek létrehozását és a garantált fizetett szakmai gyakorlatokat célzó projekteket. A jövőbeli partnerségi megállapodásoknak összhangba kell hozniuk a sajátos prioritásokat a demográfiai szükségletekkel. Miközben a meglévő eszközök nyújtanak pénzügyi támogatást a tehetségfejlesztési csapda kockázatának kitett régióknak, az új programozási időszakban ajánlott létrehozni egy külön alapot az agyelszívás kezelésére.

A jó minőségű közszolgáltatásokhoz, az alapvető közlekedési infrastruktúrához és a digitális konnektivitáshoz való hozzáférés biztosítása, valamint a munka és a magánélet egyensúlyát elősegítő intézkedések kiemelt prioritást élveznek. Emellett a nemzetek feletti együttműködési hálózatok előmozdítása elősegíti a tehetségek cseréjét és áramlását, megkönnyítve a tudás, a tapasztalat és a képzés terjesztését.

26.4.2023

LEVÉL A FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

Younous Omarjee
Elnök
Regionális Fejlesztési Bizottság
BRÜSSZEL

Tárgy: Vélemény az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról
(2023/2044(INI))

Tisztelt Elnök Úr!

A fent említett eljárás keretében a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felkérést kapott, hogy nyilvánítson véleményt az Ön bizottsága számára. 2023. március 1-jei ülésén a bizottság úgy határozott, hogy e levél formájában nyilvánít véleményt.

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság 2023. április 26-i ülésén megvizsgálta a kérdést. Ugyanezen az ülésen a bizottság úgy határozott, hogy felkéri a Regionális Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy az általa elfogadandó állásfoglalási indítványba foglalja bele az alábbi javaslatokat.

Tisztelettel:

Dragoș Pîslaru

JAVASLATOK

- A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felkéri a Regionális Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:
- A. mivel a képzett munkaerő elengedhetetlen a társadalmilag igazságos és méltányos zöld és digitális átállás biztosításához, valamint az Unió fenntartható növekedésének, gazdasági stabilitásának és ellenálló képességének a demográfiai kihívásokkal és a kedvezőtlen külső sokkhatásokkal szembeni megerősítéséhez, és mivel a megfelelőbb és jövőbemutatóbb készségek teret nyitnak új munkalehetőségeknek, és lehetővé teszi a munkavállalók és az álláskeresők számára, hogy teljes mértékben részt vegyenek a munkaerőpiacon, a társadalomban és a demokráciában;
 - B. mivel a regionális egyenlőtlenségek arra kényszeríthetik a munkavállalókat, hogy egy másik régióban vagy tagállamban keressenek munkalehetőségeket; mivel a kohéziós politikai eszközöknek foglalkozniuk kell a városokba és/vagy más régiókba, illetve tagállamokba irányuló migrációt befolyásoló számos tényezővel; mivel az elnéptelenedés által veszélyeztetett régiókban különösen fontos az ambiciózus beruházások és a színvonalas munkahelyek, valamint a szolgáltatások és az infrastruktúra hozzáférhetőségének és minőségének javítása annak érdekében, hogy fokozzák a gazdasági fellendülésüket és hosszú távú versenyképességüket az egységes piacon, és ezáltal visszafordítsák a negatív demográfiai tendenciákat;
 - C. mivel az Európai Munkaügyi Hatóság munkaerőhiányról és -túlkínálatról szóló jelentése, valamint az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség „Kiberbiztonsági készségek fejlesztése az EU-ban” című jelentése alapján 2021-ben 28 foglalkozást minősítettek munkaerőhiánnyal küzdőnek, többek közt az egészségügyi, a vendéglátóipari, az építőipari és a szolgáltatási ágazatban, miközben informatikai és biztonsági szakemberekből is hiány van, különösen kevés a kiberbiztonsági szakértő, valamint a természettudományi, technológiai, műszaki és matematikai háttérrel rendelkező munkavállaló;
 - D. mivel a készségek európai évének azt kellene hirdetnie, hogy a színvonalas munkahelyek megteremtése és a munkahelymegtartási stratégiák alkalmazása az egyik legjobb módja a képzett munkaerő bevonásának, valamint a munkáltatók arra való ösztönzésének, hogy befektessenek a munkavállalók készségeibe, különösen a zöld és a digitális ágazatokban;
1. üdvözli az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról szóló bizottsági közleményt a készségek európai évének keretében, amelynek célja a szakképzések és a szakmai tréningek, az át- és továbbképzések előmozdítása, valamint annak biztosítása, hogy senki se maradjon le a zöld és digitális átállásban és a gazdasági helyreállításban; arra buzdítja a Bizottságot, hogy hozza ki a maximumot a készségek európai évéből, elsősorban a versenyképesség és innováció terén lemaradásban lévő vagy jelentős átalakuláson keresztülmenő ágazatokban és régiókban megvalósuló át- és továbbképzési programok népszerűsítése révén;

2. elismeri a tehetségpotenciál-növelési mechanizmust, amely egy célzott és átfogó kezdeményezés a tehetségfejlesztés csapdájával szembesülő vagy az által fenyegetett régiókban élő tehetségek fejlesztése érdekében;
3. hangsúlyozza, hogy ezen a téren össze kell hangolni a munkavállalók és álláskeresők vágyait, igényeit, szakképzését és szakmai továbbképzését – többek közt a széles körű humán készségeket és a mobilitás során megszerzett készségeket – a munkaerőpiaci igényekkel és lehetőségekkel, különösen azokkal, amelyeket a zöld és digitális átállás, valamint a feltörekvő új ágazatok kínálnak;
4. úgy látja, hogy elengedhetetlen befektetni az egész életen át tartó tanulásba, valamint az át-és továbbképzésbe – többek közt az olyan eszközök, mint például az ESZA+ kiaknázása révén –, hogy fel lehessen készülni a jövőbeli igényekre, és a készségbeli hiányosságok megszüntetésével, a készségkereslet és -kínálat közötti eltérések csökkentésével és a színvonalas munkahelyek megteremtésével kezelni lehessen a munkaerőhiányt, hogy jobb lehetőségeket biztosítsanak a munkavállalóknak, az álláskeresőknek és az Unióban élő embereknek;
5. arra biztatja a szociális partnereket, hogy vállaljanak jelentős szerepet a képzési stratégiák kifejlesztésében – többek közt az át- és továbbképzési programok minden munkavállaló számára hozzáférhetővé tételében –, valamint nyomatékosítja, hogy a hathatós rendelkezésekhez kollektív szerződésekre van szükség; felidézi, hogy a hatékony és jövőorientált készségfejlesztési stratégiák kifejlesztéséhez elengedhetetlen a társadalmi párbeszéd – vállalati szinten is, emlékeztetve a munkahelyi demokráciára;
6. sajnálattal veszi tudomásul, hogy a munkaerőhiány bizonyos esetekben a nem vonzó munkalehetőségek és a rossz munkakörülmények eredménye, és nyomatékosítja, hogy egy majdan jól működő munkaerőpiac érdekében fontos, hogy a tisztességes munkakörülmények és a munkaerő megtartását célzó rendelkezések révén orvosolják ezeket a problémákat; hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú az álláslehetőségek színvonalának növelése a rossz munkakörülményeket biztosító ágazatokban és vállalatoknál annak érdekében, hogy kezeljék az agyelszívás problémáját, amely a régiók közti egyenlőtlenségek fokozódásához és egyenlőtlen fejlődéshez vezet, továbbá gátolja az esélyegyenlőséget az innováció ösztönzése és a munkahelyteremtés terén;
7. úgy véli, hogy, amennyiben elősegítik, hogy mindenki számára adott legyen a készségfejlesztés lehetősége és az egész életen át tartó tanulás, miközben kitüntetett figyelmet fordítanak az alacsonyan képzett munkavállalókra, csökkentik az oktatás és képzés terén jelenlévő egyenlőtlenségeket és szegregációt, lehetőséget kínálnak a szakmai előmenetelre és támogatják a vállalkozói szellemet és a vállalkozói készségeket, azzal nagyban hozzásegítik az embereket ahhoz, hogy színvonalas munkalehetőségekhez jussanak vagy ilyen munkahelyeket teremtsenek és teljes mértékben kivegyék a részüket a gazdasági és társadalmi életből;
8. úgy látja, hogy a sebesen változó technológiai környezetben muszáj naprakésznek maradni a digitális készségek terén; üdvözli, hogy a szakképzések színvonalas tanulási lehetőségeket biztosítanak, és kiaknázzák a fiatalokban és a felnőttekben egyaránt rejlő tehetséget;

9. kiemeli, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy több embert integráljanak a munkaerőpiacra az alulreprezentált csoportokból, különös tekintettel a nőkre és a fiatalokra, köztük is elsősorban a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalokra, az alacsonyan képzett személyekre, az idősebb munkavállalókra, a fogyatékossgal élőkre, a hátrányos helyzetű és migrációs háttérű személyekre, az elnéptelenedő, vidéki és távoli területeken és a legkülső régiókban élőkre;
10. hangsúlyozza, hogy az álláslehetőségek alacsony száma lavinát indít el, mivel arra készíti az embereket, különösen a fiatalokat, hogy máshol keressenek munkát, ami súlyosbítja a regionális és helyi társadalmi kihívásokat, például a munkanélküliséget, a népességelöregedést, a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget, valamint hozzájárul a köz- és magánszolgáltatások hanyatlásához; rávilágít arra, hogy milyen fontos a helyi és regionális hatóságok, valamint az oktatási és képzési intézmények és vállalatok közti szoros együttműködés; ennek megfelelően a munkaközvetítő ügynökségekkel együttműködésben támogatja a helyi készségfejlesztési paktumok és készségfejlesztési csomópontok létrehozását és finanszírozását;
11. arra buzdítja a tagállamokat, hogy fektessenek többet egyrészt az oktatásba, másrészt a munkáltatókkal közösen a szakképzési rendszerekbe, a szakmai tréningekbe, valamint az át- és továbbképzésekbe; támogatja az Unión belüli mobilitási lehetőségek növelését és a tagállamokban szükséges készségekkel rendelkező személyek idevonzását harmadik országokból a képzések – többek közt a nyelvtanulás és képzés, valamint a készségfejlesztés – ösztönzésével, és a képesítések elismerésének kedvezőbbé tétele és a készségek elismerésének megkönnyítése révén; arra biztatja az állami munkaügyi hatóságokat és a magán munkaközvetítő ügynökségeket, hogy lássák el megfelelő információval és útmutatással az utazó munkavállalókat.

19.9.2023

VÉLEMÉNY A MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Regionális Fejlesztési Bizottság részére

az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról
(2023/2044(INI))

A vélemény előadója: Camilla Laureti

JAVASLATOK

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság felkéri a Regionális Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

- A. mivel a vidéki térségeket minden más régiónál jobban érinti a népességfogyás és az elégtelen tehetségfejlesztés, és sújtja a fiatalok nagyszámú elvándorlása és a generációs megújulás alacsony szintje, ami hozzájárul a népesség elöregedéséhez és az általános népességcsökkenéshez, valamint ez a különbség a tehetségek ösztönzésével, megtartásával és odavonzásával kapcsolatos nehézségek miatt a jövőben valószínűleg tovább fog fokozódni; mivel a 2023–2027 közötti közös agrárpolitika (KAP) tíz konkrét célkitűzés köré rendeződik, amelyek között kiemelt helyet foglal el a generációs megújulás, a dinamikus vidéki térségek megteremtése, valamint az ismeretek és az innováció előmozdítása, ami hozzájárul a tehetségfejlesztési csapda ellensúlyozásához;
- B. mivel a vidéki területeken élő fiatalok lényegesen alacsonyabb arányban rendelkeznek felsőfokú végzettséggel (29,6%), összevetve a nagyvárosokban élőkkel (51,4%), valamint a kisvárosokban és az elővárosokban lakókkal (35,3%); mivel 2020-ban az EU-n belüli mezőgazdasági üzemek vezetőinek 72,3%-a csak gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezett, 17,15%-uknak volt alapvető mezőgazdasági képzettsége, míg csupán 8,9% (2019) szerzett felsőfokú végzettséget; mivel a földrajzi helytől függetlenül minden fiatalnak egyenlő esélyeket kell kapnia; mivel a multifunkcionalitás egyes uniós országokban immár hajtóerőt és ösztönzőt jelent a fiatalok számára a vállalkozói növekedéshez, és sok 40 évnél fiatalabb személy irányította innovatív vállalat foglalkozik hagyományos mezőgazdasághoz kapcsolódó tevékenységekkel, ilyenek például az agroóvodák, az agrowellness, a megújuló energiatermelés vagy a szociális mezőgazdaság; mivel a fiatal mezőgazdasági termelők jellemzően innovatívak, különösen az új technológiák használata terén, és mivel készségeik és képességeik alapvető fontosságúak a zöld és digitális átállás lehetővé tételéhez;
- C. mivel a vidéki területek nagy jelentőséggel bírnak az élelmiszer-termelés szempontjából, valamint az európai zöld megállapodás, a klímasemlegesség és a fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása tekintetében; mivel az Eurobarométer szerint a 15–24 évesek 91%-a véli úgy, hogy az éghajlatváltozás kezelése segíthet javítani saját egészségüket és jóllétüket;

- D. mivel a legfrissebb statisztikák szerint az EU népessége a 2022. évi 447,9 milliőről 2100-ra 419,5 millióra csökken; mivel becslések szerint az EU 27 tagállama népességének átlagéletkora 2022 és 2100 között 5,8 évvel fog emelkedni, a munkaképes korú népesség létszámának és arányának jelentős csökkenése mellett⁴³; mivel 2050-re három vidéken élő emberből egy valószínűsíthetően 65 év feletti lesz⁴⁴, és a munkaképes korú népesség az elkövetkező években és évtizedekben várhatóan tovább fog csökkenni; kiemeli, hogy ez kihívásokat jelent a közkiadások tekintetében a nyugdíjakat, az egészségügyi ellátást és a munkaerőpiacot illetően; mivel hosszú távú európai jövőképre van szükség, amely különös hangsúlyt fektet az idősök közösségi életbe való aktív bevonását célzó programokra;
- E. mivel az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló 2022. december 13-i parlamenti állásfoglalás⁴⁵ hangsúlyozta, hogy a vidéki közösségek számára hozzáférést kell biztosítani az általános érdekű szolgáltatásokhoz, kellő figyelemmel az oktatásra, a képzésre, az egész életen át tartó tanulásra és a készségfejlesztésre, különös tekintettel a digitális és a vállalkozói készségekre; mivel az egyes vidéki területeken élők nem férnek hozzá többek között olyan fontos alapszolgáltatásokhoz, mint a vízszolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, a közúti összeköttetés, a közlekedés, az egészségügyi ellátás, az oktatás és a széles sávú internet; mivel elengedhetetlen a vidéki infrastruktúra megfelelő pénzügyi támogatással történő javítása, mivel ez vonzóbbá tenné ezeket a régiókat a fiatalabb generáció és a vállalkozók számára;
- F. mivel a gazdálkodás több szaktudást fog igényelni a mezőgazdasági termelők és más szakemberek részéről, és folyamatos alkalmazkodásra lesz szükség, tekintettel a digitalizáció és a gazdálkodással kapcsolatos technológiák gyors fejlődésére; mivel alapvető fontosságú az informatikai infrastruktúra fejlesztése, különösen a nagy sebességű szélesávú kapcsolatok kiépítése révén; mivel egyes tagállamokban a vidéki háztartások akár 25%-a nem rendelkezik internet-hozzáféréssel⁴⁶; mivel ugyanilyen fontos a digitális oktatás és képzés előmozdítása az EU 2030-ig szóló digitális célkitűzéseivel összhangban, mivel a megfelelő készségek megléte elengedhetetlen a gazdaságok irányításához, a változó mezőgazdasági feltételekhez való alkalmazkodáshoz, valamint a válságokkal és kihívásokkal való szembenézéshez;
- G. mivel a 2022. évi uniós regionális versenyképességi mutató Uniószerint méri a legfontosabb versenyképességi tényezőket az összes NUTS II. szintű régió esetében, ami vidéki területeket is magában foglal; mivel ez a mutató megállapította, hogy az EU-n belül legkevésbé versenyképes vidéki régiók a legnagyobb arányban a következő tagállamokban találhatóak: Bulgária, Csehország, Görögország, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Olaszország, Portugália, Románia és Spanyolország⁴⁷;

⁴³ Eurostat 2023, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Population_projections_in_the_EU.

⁴⁴ Eurostat, „Ageing Europe” (Az elöregedő Európa), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Ageing_Europe_-_statistics_on_population_developments.

⁴⁵ Az Európai Parlament 2022. december 13-i állásfoglalása az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről – az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé. HL C 177., 2023.5.17., 35. o.

⁴⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ISOC_CI_IN_H_custom_2784346/default/table?lang=en

⁴⁷ Európai Bizottság, az EU regionális versenyképességi mutatója, 2022.

- H. mivel 16 tagállam 82 régióját súlyosan érinti a munkaképes korú népesség csökkenése, a diplomások alacsony aránya vagy a 15–39 évesek negatív mobilitása; mivel e régiók közül 46-ot már a „tehetségfejlesztési csapdában” lévőnek lehet tekinteni, míg a másik 36 esetében fennáll a kockázat, hogy a közeljövőben ilyen csapdába kerülnek;
- I. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. cikke kimondja, hogy az EU különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának csökkentésére törekszik, kiemelt figyelemmel kezelve bizonyos régiókat, nevezetesen a vidéki térségeket;
- J. mivel a nemek közötti egyenlőség az Unió egyik alapértéke, amelyet a Szerződések és az Alapjogi Charta is elismernek; mivel különösen a vidéki térségekben továbbra is fennállnak a nemek közötti egyenlőtlenségek; mivel a területfejlesztésben alapvető a nők szerepe az innováció és a hagyományok megőrzése révén egyaránt;
1. hangsúlyozza, hogy összehangolt erőfeszítésekre van szükség a vidéki területeken élő emberek potenciáljának kiaknázására annak biztosítása érdekében, hogy közösségeik dinamikusak legyenek, és jó szolgáltatásokat, munkalehetőségeket és kedvező gazdasági kilátásokat kínáljanak az agyelszívás mérséklése, valamint a társadalom, a környezet és a különféle - mezőgazdasági és nem mezőgazdasági - gazdasági tevékenységek fenntartható fejlődésének előmozdítása érdekében, beleértve a multifunkcionális gazdaságokat és a rövid ellátási láncokat a helyi ellenálló képesség előmozdítása érdekében; rámutat arra, hogy az uniós szakpolitikák és fellépések megvalósítását nemzeti, regionális és helyi szakpolitikákkal és fellépésekkel kell ötvözni, helyi alapú megközelítést alkalmazva, amely testreszabott, célzott megoldásokat kínál;
 2. emlékeztet arra, hogy az általános érdekű alapvető szolgáltatásokhoz és az oktatáshoz való hozzáférés előfeltétele annak, hogy a közösségek vonzóak legyenek a lakosok és a potenciális beköltözők számára; elismeri, hogy számos vidéki régióban hosszú idő óta elégtelen a beruházások szintje; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak megfelelő állami támogatásokról és célzott beruházásokról e kihívások kezelése érdekében; nagyobb célzott pénzügyi támogatásra szólít fel, különösen a vidéki kkv-k számára, hogy ezek a régiók növekedni és fejlődni tudjanak; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki konkrét és gyors intézkedéseket annak érdekében, hogy minden európai régióban élő ember számára egyenlő hozzáférést biztosítsanak a minőségi szolgáltatásokhoz és infrastruktúrához, például a koragyermekkorai neveléshez és gondozáshoz, a képzéshez és oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a tömegközlekedéshez, az energiaellátáshoz és az internethez;
 3. rámutat arra, hogy a vidéki térségek és különösen a gazdaságok tekintetében nagy lehetőségek rejlenek a megújuló energia fejlesztésében, ideértve például a gazdasági épületek tetején fotovoltaikus panelek elhelyezését; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a vidéki területek jól össze legyenek kapcsolva egy megfelelően megerősített villamosenergia-hálózattal, hogy ezáltal a vidéki megújulóenergia-termelők teljeskörűen részt vehessenek az energetikai átállásban;
 4. üdvözli az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázásáról szóló európai bizottsági közleményt, egyetért annak általános céljaival és lehetőséget lát benne arra, hogy

összehangolt fellépésekre kerüljön sor Európa tehetségeinek és régióinak jövője érdekében, gondoskodva arról, hogy senki ne maradjon magára;

5. elismeri, hogy a vidéki területek infrastrukturális fejlesztése fontos ahhoz, hogy beruházásokat és foglalkoztatási lehetőségeket vonzzanak ezekbe a térségekbe és meg lehessen állítani a vidék elnéptelenedését;
6. hangsúlyozza, hogy – különösen a vidéki térségekben – egyes régiók hanyatlása, amennyiben azt nem kezelik megfelelően, további kedvezőtlen hatással lesz e területek és az európai régiók összességének növekedési potenciáljára, fejlődésére és vonzerejére;
7. kéri a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának bevezetését az uniós jogalkotásba, biztosítva ezáltal, hogy egyetlen új javaslat se érintse méltánytalanul a vidéki régiókat, valamint hogy a döntéshozatali folyamat során figyelembe vegyék a vidék aggályait;
8. felszólít a vidéki régiók felsőoktatási intézményeinek fokozott támogatására, hogy javítsák kutatási és fejlesztési képességeiket, hogy nagyobb finanszírozást vonzzanak, és ezáltal javítsák innovációs potenciáljukat;
9. rámutat arra, hogy az úgynevezett „tehetségfejlesztési csapda” olyan régiókban fordul elő, ahol nincs elegendő szakképzett munkaerő, és nagyobb kihívást jelent különösen az egyetemektől és a felsőoktatási intézményektől távol élő közösségek számára, vagy ahol nem érhetők el olyan hatékony közlekedési megoldások, amelyek lehetővé tennék ezen intézmények megközelítését; felhívja a tagállamokat, hogy működjenek együtt a régiókkal és a helyi érdekelt felekkel olyan hatékony stratégiák kidolgozása érdekében, amelyekkel biztosítható, hogy megfelelő közlekedési megoldások álljanak rendelkezésre, amelyek lehetővé teszik a vidéki területeken élő polgárok számára a felsőoktatáshoz vagy a szakképzéshez való hozzáférést; rámutat az ösztönzők biztosításának fontosságára, beleértve többek között az olyan egyéneknek és szervezeteknek biztosított pénzügyi előnyöket, akik, illetve amelyek vidéki területen végeznek tevékenységeket vagy nyújtanak szolgáltatásokat, ösztönözve ezáltal a gazdasági tevékenységet, előmozdítva az új tevékenységeket és segítve a fiatalokat abban, hogy alternatív munkát találjanak; kiemeli továbbá, hogy az innováció és az oktatás döntő szerepet játszik abban, hogy – egy támogató innovációs környezet kialakítása és a lakosság tehetségének fejlesztése révén – valamennyi uniós régió számára biztosítani tudják a jövőbeli versenyképességet; rámutat arra, hogy a vidéki térségek számára a városi területekhez képest nagyobb kihívást jelent annak biztosítása, hogy fejlődjenek a digitális készségek, és felhívja a bizottságot és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a vidéki térségekben a széles sávú kapcsolatról és javítsák a digitális készségek szintjét;
10. rámutat annak fontosságára, hogy elméleti és gyakorlati iskolai tanulás révén már kisgyermekkorban közelebb vigyék a gyermekeket a mezőgazdasághoz; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a meglévő programokat és hozzanak további intézkedéseket ezen a területen;
11. rámutat arra, hogy csökkenteni kell az adminisztratív terheket, és egyidejűleg jobb hozzáférést kell biztosítani a földterülethez és a tőkéhez, a kiszámítható jövedelemhez

és a tisztességes életszínvonalhoz, továbbá gondoskodni kell a finanszírozási lehetőségek jobb tudatosításáról, különösen a fiatal mezőgazdasági termelők körében;

12. hangsúlyozza, hogy a csökkenő munkaerővel szembesülő régióknak gazdasági diverzifikációs stratégiákat kell kidolgozniuk a helyi ellenálló képesség előmozdítása, több munkalehetőség biztosítása és vonzerejük növelése érdekében; megjegyzi, hogy a vidéki régiók jóval több mindent foglalnak magukban, mint mezőgazdasági tájakat, és ezek a régiók központi szerepet játszanak az igazságos, zöld és digitális átállásban, valamint sokféle gazdasági, kulturális és környezeti jellemzővel rendelkeznek, ezért nélkülözhetetlenül hozzájárulnak társadalmaink szerkezetéhez; intézkedéseket szorgalmaz az agrárturizmus, a fenntartható turizmus és a kapcsolódó fenntartható tevékenységek szerepének erősítésére az európai régiókban, hogy ezáltal növekedjenek a további jövedelemforrások a vidéki térségekben, és elő lehessen mozdítani és meg lehessen őrizni a természeti és kulturális örökséget; rámutat arra, hogy a vidéki területeken a mezőgazdaság mellett a turizmus a versenyképesség egyik kulcsfontosságú forrása, különös tekintettel a fenntartható vidéki turizmus diverzifikált modelljeiben rejlő potenciálra;
13. sajnálatosnak tartja, hogy a vidéki térségekben élők többértű kihívásokkal szembesülnek, mint például a megfelelő erőforrások hiánya és az adminisztratív terhek, és úgy véli, hogy a tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy adómentességeket nyújtsanak vidéki területeken, és ezáltal fiatalokat és beruházókat vonzanak a térségbe; elismeri az európai készségfejlesztési paktum agrár-élelmiszeripari ágazaton belüli jelentőségét, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy irányozzanak elő finanszírozást a mezőgazdasági és vidékfejlesztési innovációs, képzési és tanácsadó központokra a gazdálkodási készségekkel, a digitális készségekkel, valamint az adminisztratív és pénzügyi kérdésekkel kapcsolatosan a KAP szerinti kötelezettségeknek való megfelelően túlmenően nyújtott képzés fokozása céljából, és ezáltal csökkentsék a digitális jártasságot és a szolgáltatások elérhetőségét illetően a városi területekhez viszonyított szakadékokat;
14. elismeri annak fontosságát, hogy az elnéptelenedés által veszélyeztetett területeken a nők és a fiatalok készségeibe és képességeibe fektessenek be, ami minden közösség számára előnyökkel jár; ezért olyan intézkedésekre szólít fel, amelyek gazdasági, társadalmi és egyéb lehetőségeket, valamint innovatív és fenntartható munkahelyeket és szolgáltatásokat teremtenek, különös tekintettel a mezőgazdasági ágazaton belüli generációs megújulás támogatására és az új vállalkozások vidéki térségeken belüli létrehozására; rámutat annak fontosságára, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők megfelelő támogatást kapjanak a társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból fenntartható gazdálkodási gyakorlatok – köztük az agroökológia és a biogazdálkodás – kialakításához, hogy fenn lehessen tartani e területek életképességét; kéri, hogy tegyenek erőfeszítéseket a mezőgazdasági termelőket a rövid ellátási láncok kialakítására és az uniós agrár-élelmiszeripari ágazat fellendítésére ösztönző források meghatározására és végrehajtására;
15. kéri a Bizottságot, hogy növelje a vidéki területeken élő nők támogatásával kapcsolatos kutatásokhoz nyújtott uniós támogatást, hogy erősíteni lehessen a tényeken alapuló jövőbeni szakpolitikákat; rámutat a vidéki területeken élő nőkben rejlő gazdasági potenciálra, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak célzott

támogatást, és segítsék elő a finanszírozási lehetőségekhez és az üzleti készségekhez való hozzáférést, erősítve ezáltal a nők vállalkozóvá válását a vidéki térségekben;

16. üdvözli az új KAP által bevezetett szociális feltételeltséget, amelynek célja az agrár-élelmiszeripari ágazatban alkalmazott munkavállalók munkafeltételeinek javítása;
17. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket a mezőgazdasági termelők, különösen a fiatal mezőgazdasági termelők technológiai, környezetvédelmi és irányítási készségeinek javítására, valamint a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítására;
18. rámutat annak jelentőségére, hogy minőségi mezőgazdasági oktatás és képzés álljon rendelkezésre, támogatva a mezőgazdasági termelőket a változó környezethez való alkalmazkodásban, valamint abban, hogy betöltsék létfontosságú szerepüket az élelmiszerbiztonság és a környezeti fenntarthatóság biztosításában, és hozzájáruljanak a vidéki térségek fenntartható fejlődéséhez; kiemeli a képzési modellek diverzifikálásában rejlő potenciált, amelynek révén jobban kezelni lehet a mezőgazdasági termelők sokféleségét és egyedi igényeiket (például társaktól való tanulás vagy mentorálási rendszerek); kéri a tagállamokat, hogy erősítsék meg a köz- és magánszféra együttműködését, különösen a szakképző intézmények és a helyi vállalkozások között, hogy a munkaerő-piaci igényekhez szabják a tanterveket, összehangolva az elméletet a helyszíni gyakorlattal, a helyi és regionális lehetőségek megragadása érdekében; úgy véli, hogy a fiataloknak élniük kellene az Erasmus+, az Európai Szolidaritási Testület és az egyéb vonatkozó uniós alapok – például az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap – által kínált programokkal, maximálisan kihasználva a lehetőségeiket;
19. kiemeli annak fontosságát, hogy a releváns stratégiákban, szakpolitikákban, cselekvési tervekben és intézkedésekben a nők és a fiatalok szempontjait is figyelembe vegyék, valamint hogy bevonják őket a döntéshozatali folyamatba, általánosan érvényesítve a nemek közötti egyenlőséget és több generációt egybefogó megközelítést alkalmazva a politikai döntéshozatal valamennyi szintjén;
20. rámutat a jól fizetett munkahelyekhez való hozzáférés fontosságára a vidéki térségekben, és megjegyzi, hogy a vidéki területekről elköltözők jövedelme rendszerint jobban nő; nyomatékosítja, hogy a vidéki és a távoli területeknek kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a foglalkoztatási kilátásokra, mivel esetükben magasabb annak kockázata, hogy szűkösebbek a lehetőségek; elismeri, hogy a KAP szerepet játszik a helyi szintű együttműködés előmozdításában azáltal, hogy egy sor eszközt kínál a tagállamok számára, mint például a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EU CAP) hálózata, a LEADER, az „Intelligens falvak”, valamint a termelői szervezeteknek nyújtott támogatás;
21. úgy véli, hogy a vidéki területek megfigyelőközpontjának létrehozását lehetőségnek kell tekinteni az adatbázisok javítására, különösen az életkor és a nemek szerinti bontásban gyűjtött adatok és a helyi valóság jobb tükrözése révén; rámutat arra, hogy az általános adatvédelmi rendelettel⁴⁸ összhangban több adatot kell gyűjteni és elemezni a vidéki

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről. HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

térségek általános helyzetére vonatkozóan, különös tekintettel a nőkre és a fiatal mezőgazdasági termelőkre;

22. hangsúlyozza, hogy a digitális technológiák mezőgazdaságban történő, egyre növekvő használata, és különösen az űradatok segítenek számos olyan kihívás kezelésében, amelyekkel a gazdálkodók szembesülnek, emellett javítják a mezőgazdasági üzem jövedelmezőségét és egyidejűleg hozzájárulnak a fenntarthatósági célokhoz; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy teljeskörűen használják ki az űradatokban rejlő lehetőségeket a mezőgazdaságban, mivel ez növelni fogja a mezőgazdasági üzemek jövedelmezőségét és a gazdálkodás vonzerejét a fiatalok számára; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy EU-szerte, a vidéki területeken is gondoskodjanak a stabil, nagy sebességű, széles sávú lefedettségről, igazolják a térinformatikai adatok precíziós mezőgazdasághoz történő felhasználását, biztosítsák, hogy a digitalizáció inkluzív és akadálymentes legyen, továbbá támogassák a mezőgazdasági termelőket képzéssel, erőforrásokkal és ösztönzőkkel az új technológiák bevezetése érdekében;
23. felkéri a tagállamokat, hogy kezdjék meg az állami mezőgazdasági területek feltérképezését, elsősorban azok fiatal gazdálkodók számára való átadása céljából;
24. rámutat arra, hogy az uniós finanszírozás, például a vidékfejlesztési intézkedések keretében folyósított támogatások döntő szerepet játszanak abban, hogy a vidéki területek képesek legyenek reagálni a demográfiai kihívásokra; kiemeli, hogy ahol a nemzeti, regionális vagy helyi stratégiák lehetővé teszik a szinergiákat az uniós kohéziós politika, valamint az új KAP vidékfejlesztési dimenziója között, a végrehajtást gondosan meg kell tervezni, hogy a lehető legnagyobb mértékű legyen az egyszerűsítés, és ne rójanak adminisztratív terheket a kedvezményezettekre; kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a fiatal mezőgazdasági termelők problémáira, és fokozottabban támogassák az uniós forrásokhoz való hozzáférésüket; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki iránymutatásokat a KAP, a kohéziós politika, a NextGenerationEU, valamint minden egyéb uniós finanszírozási forrás közötti finanszírozási szinergiák elősegítésére.

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	19.9.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 46 - : 0 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Peter Jahr, Petros Kokkalis, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

46	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Angelo Ciocca, Ivan David, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Emma Wiesner, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Drașoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

0	-

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	24.10.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 28 - : 0 0 : 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Matteo Adinolfi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Vlad-Marius Botoş, Andrea Cozzolino, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Ondřej Knotek, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Martina Michels, Alin Mituţa, Dan-Ştefan Motreanu, Andželika Anna Możdżanowska, Denis Nesci, Niklas Nienass, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Maxette Pirbakas, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Monika Vana
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Carlos Coelho, Ana Miranda, Jan Olbrycht, Bronis Ropé

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

28	+
ECR	Andželika Anna Możdżanowska, Denis Nesci
NI	Andrea Cozzolino, Maxette Pirbakas
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Carlos Coelho, Mircea-Gheorghe Hava, Dan-Ștefan Motreanu, Andrey Novakov, Jan Olbrycht
Renew	Vlad-Marius Botoș, Alin Mîtuța, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Tsvetelina Penkova
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Ana Miranda, Niklas Nienass, Bronis Ropė, Monika Vana

0	-

2	0
ID	Matteo Adinolfi
Renew	Ondřej Knotek

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás